

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Suomalaisen lavatanssikulttuurin hyödyntäminen hyvinvointimatkailussa

Parkkari, Anniina

2011 Kerava

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Kerava

Suomalaisen lavatanssikulttuurin hyödyntäminen hyvinvointimatkailussa

Anniina Parkkari
Matkailun koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Lokakuu, 2011

Anniina Parkkari

Suomalaisen lavatanssikulttuurin hyödyntäminen hyvinvointimatkailussa

Vuosi 2011

Sivumäärä 43

Työni tavoitteena oli selvittää suomalaisen lavatanssikulttuurin hyödyntämistä hyvinvointimatkailussa. Toimeksiantajana oli Helsingin kaupungin matkailu- ja kongressitoimisto, jonka yhtenä projektina tanssi on. Hyvinvointimatkailu on Helsingin kaupungin matkailu- ja kongressitoimiston kehittämiskohde.

Tutkimusongelma oli: ”Mitä suomalaisesta lavatanssikulttuurista voitaisiin hyödyntää hyvinvointimatkailussa?” Tutkimuksen avulla oli tarkoitus löytää ideoita lavatanssikulttuurin esille tuomiseen Helsingissä. Tutkimuksessa tarkastellaan Helsingin hyvinvointimatkailun potentiaalia ja kehittämistä tulevaisuudessa. Tutkimus on kvalitatiivinen tutkimus, joka on suoritettu pohtivalla otteella.

Teoreettinen viitekehys pitää sisällään tietoa hyvinvointimatkailusta ja lavatanssikulttuurista. Hyvinvointimatkailutarjonta Helsingissä on hajanaista ja heikkoa, mutta kasvumahdollisuuksia on paljon. Kulttuuri yhdistetään hyvinvointimatkailuun ja elämystuotteet ovat avainasemassa. Suomalaisuuden ja aitojen, perinteisten asioiden arvostus lisää lavatanssikulttuurin kiinnostavuutta.

Anniina Parkkari

Utilization of Finnish Social Dancing Culture in Wellness-Tourism

Year	2011	Pages	43
------	------	-------	----

The purpose of this thesis was to examine utilization of Finnish social dancing culture in wellness tourism. The principal of the thesis was Helsinki City Tourist and Convention Bureau. Dancing is one of its projects. Wellness-tourism is one development target for Helsinki City Tourist and Convention Bureau.

The research problem was to find out the areas of Finnish social dancing culture which can be used in wellness tourism. The aim of the research was to give ideas for bringing out the social dancing culture in Helsinki. The study gives an overview of the potential and developing of wellness tourism and its future in Helsinki. The research was based on a qualitative method.

The theory framework of the thesis includes information of wellness tourism and social dancing in Finland. The supply of wellness tourism services in Helsinki is poor but the area has plenty of growth potential. Culture is connected to wellness tourism and experiences are in the key position. Valuation of Finnish-national and authentic issues is increasing the interest in dancing culture.

Keywords: Finnish culture, dances, social dancing culture, tradition, wellness tourism

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Suomi ja sen vaatimaton kansa.....	6
	2.1 Maaseudulla - suomalaisuuden ytimessä	8
	2.2 Matkailun ammentaminen maalta.....	8
3	Hyvinvointimatkailu Suomessa.....	10
	3.1 Hyvinvointimatkailijana Suomessa	11
	3.2 Fyysinen ja psyykinen kunto	12
	3.3 Sosiaalinen kunto.....	13
4	Lavatanssit	15
	4.1 Lavatanssit elämyskolmion valossa	16
	4.2 Lavatanssit kulttuurimatkailumuotona	18
5	Tutkimussuunnitelma.....	20
	5.1 Tutkimusmenetelmien valinta	22
	5.2 Taustaa ja tavoitteet	23
	5.3 Lavatanssituote ja markkinointi	24
	5.4 Kulttuurienvälinen viestintä.....	26
	5.5 Reliabiliteetti ja validiteetti	26
6	Tulokset.....	27
	6.1 Lavatanssituotteen osat.....	29
	6.2 Tanssiperinne, musiikkiperinne ja tapahtumat	29
	6.3 Historia ja perinteet.....	31
	6.4 Vuotuiset juhlat ja perinteet	32
7	Johtopäätökset	33
8	Oman työn arviointi	35
	Lähteet	36
	Kuvat	38
	Kuviot	38
	Taulukot	38
	Liitteet.....	39

1 Johdanto

Sain käsiini listan Helsingin kaupungin matkailu- ja kongressitoimiston projektitarpeista. Valitsin oman kiinnostukseni pohjalta siitä kohdan: ”Tanssia pidetään yhtenä wellness-muotona, mitä suomalaisesta tanssikulttuurista voitaisiin hyödyntää.” Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tutustua suomalaiseen lavatanssikulttuuriin ja sen hyödyntämiseen hyvinvointimatkailussa. Sitä voidaan yhdistellä eri ohjelmapalvelutyyppeihin kanssa ja eri teemojen ympärille. Tuon työssäni esille kattavat perustelut lavatanssikulttuurin ainutlaatuisuudelle, aitoudelle, innostavuudelle ja ennen kaikkea käytettävyydelle, monipuolisuudelle ja elämyksellisyydelle. Käsittelem lavatansseja eri ohjelmapalvelutyyppeihin kannalta, koska se on oleellista lavatanssikulttuurin monipuolisen hyödyntämisen kannalta. Pidän kuitenkin tanssimisen nautinto- ja terveystieteiden etusijalla. Tutkimus- tai kehittämiskysymyksinä on siis: ”Mitä suomalaisesta lavatanssikulttuurista voitaisiin hyödyntää hyvinvointimatkailussa?”

Tutkimus on kvalitatiivinen tutkimus. Tutkimusaineiston keräämisessä on hyödynnetty havainnointia kentällä, henkilökohtaisia huomioita, aiheeseen liittyviä artikkeleita ja kirjallisuutta. Tutkimusympäristöä on analysoitu kirjallisuutta ja havainnointia apuna käyttäen. Pohjan työlle muodostaa Matkailun edistämiskeskuksen suomalaisen hyvinvointimatkailun kehittämisstrategia ja Helsingin tarve hyvinvointimatkailun kehittämiseen. Hyvinvointimatkailuhankkeessani tuotteistan suomalaista lavatanssikulttuuria ja päämääränä on pohtia kehittämissuunnitelmia sekä saada ihmiset innostumaan iskelmä- ja lavatanssikulttuurista. Tuon työssäni esiin hyvinvointimatkailullista puolta, sillä hyvinvoinnista huolehtiminen on jatkuvassa kasvussa.

2 Suomi ja sen vaatimaton kansa

Vuosisatojen ajan on pohjoinen luonto antanut ihmiselle vain niukan toimeentulon. Suomalaisen historiakuvaan on siksi kuulunut ankaran luonnon ja kovan työn korostaminen. Vielä sata vuotta sitten suurin osa ihmisistä syntyi ja kuoli samalla seudulla ja vain pieni vähemmistö muutti ammattia elämänsä aikana. Koulutuksen ja tiedonvälityksen ansiosta ihmisten maailmankuva on muuttunut viime vuosikymmeninä aikaisempaa huomattavasti nopeammin. (Ahtiainen, Aromaa, Haapala, Hentilä & Karppinen 2002, 6.)

Monet asiat ihmisyhteisössä, kuten työnteko ja perhe-elämä, ovat varsin pysyviä. Elämisen perusmalli ei ole paljonkaan muuttunut, eikä ihmisten tapa tuntee. Vaikka nykyinen Suomi on viime vuosisadan sääty-yhteiskuntaan verrattuna tasa-arvoinen, erilaisuutta ja eriarvoisuutta on yhä, ne vain näyttäytyvät eri tavalla. (Ahtiainen ym. 2002, 6.)

Kun Suomea katsoo matkan päästä tai palaa tänne pidemmän poissaolon jälkeen, oppii arvostamaan suomalaista elämää ja sivistystä. Tämä syrjäinen ja kielellisesti naapureistaan ja koko muusta maailmasta eristynyt kansakunta omaa rikkaan ja kehittyneen kulttuuripiirin. Suomella on eksoottista viehätystä ja omaperäisyyttä omine perinteineen, tieteineen ja taiteineen. Kuitenkin me suomalaiset kadehdimme ulkomaita ja ulkomaalaisia liikaa ja yritämme olla muuta kuin olemme. Tarvitsemme hyväksynnän tekemisillemme ja väheksymme omia hyviä asioitamme. Kansallinen identiteettimme ei tunnu olevan kovin vahva. Suomalaisten saavutukset parantavat Suomen mainetta, herättävät kiinnostusta maata kohtaan ja siten tekevät hyvää Suomelle. Meidän tulisi keskittyä pitämään aidoista, yhteisistä, perinteisistä ja tärkeistä asioista kiinni ja olemaan niistä ylpeitä. Me olemme kansana hieno heimo ja yhteisönä yhtä. Jokaiselle on tarpeellista saada yhdessä kokea ilot ja surut sekä menestykset ja tappiot. Kansallistunne on tärkeä.

Lavatanssi on suomalaiskansallinen harrastus. Lavatansseilla on monen muun merkityksensä lisäksi vahva kulttuurillinen yhteytensä suomalaisten elämään. Tanssilava tarjoaa tanssijalle mahdollisuuden hauskanpitoon, arjesta irtautumiseen ja virikkeiden saamiseen. Lisäksi tanssilava tarjoaa mahdollisuuden tavata vastakkaisen sukupuolen edustajia. Tanssiminen virkistää mieltä ja poistaa stressiä. Tansseissa voi siis samalla kertaa hoitaa fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kuntoa. Juuri tästä yksilön kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista hyvinvointimatkailussa on kyse. Hyvinvointi on kasvava kiinnostuksen aihe yhteiskunnassa ja taloudessa. Wellness-matkailu on ajankohtainen ja tärkeä teema Suomen matkailun kehittämässä ja tuotteistamisessa.

Tanssimisella on vankka historiallinen ulottuvuutensa suomalaisten vaiheissa. Oli hovi- ja kartanotansseja, talonpoikaistansseja, salaisia nurkkatansseja tanssikiellon aikana, tanssia kallioilla, sillalla, seuraintalolla, ladossa ja lavalla. Tärkeitä olivat niin perinteen siirtyminen sukupolvelta toiselle kuin lama-aikoina turvan hakeminen menneestä, nostalgisesta maailmasta. Nykyisinkin lavatanssit mielletään osaksi suomalaista sielunmaisemaa ja perusteena tälle voi hyvin olla kaipuu menneeseen, siihen ”vanhaan ja hyvään aikaan”. Yhteisöllisyys on ollut ja on edelleenkin, tärkeää tansseissa. Suuri osa lavoista toimii seurojen, yhdistysten ja järjestöjen talkoovoimin.

Suomalainen lavatanssikulttuuri on ainutlaatuista. Se pitää sisällään niin tanssiperinteemme kuin iskelmä- ja tanssimusiikkimme. Ennen perinteet antoivat pysyvyyden, nyt on huolestuttavaa, jos nuoriso ei innostu oppimaan tanssitaitoa ja jos heitä ei edes opeteta. Lavatanssikulttuurin tärkeys suomalaiselle elämänmenolle ja yksilön kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille ovat arvoja, joita tulisi vaalia. Lavatanssit on edelleenkin Suomessa kansanharrastus ja tanssiin voi lähteä kuka vaan. Tämä kulttuuri tulisi ymmärtää tärkeänä osana nyky-yhteiskuntamme hyvinvointia.

2.1 Maaseudulla - suomalaisuuden ytimessä

Suomi on yksi Euroopan maalaismaisimpia maita kirkonkyliseen ja pikkukaupunkeineen. Ulkomailla Suomesta kaipaa maaseutua ja puhdasta luontoa. Maaseutu tulee rakkaammaksi ja juuret kotiseudulle vahvistuvat. Täytyy olla ylpeä siitä, että edelliset sukupolvet ja vanhan kansan viisaudet ovat jättäneet jälkensä meihin suomalaisiin ja kasvattaneet samalla vahvat juuret.

Ahtiainen ym. (2002, 107- 108) ovat tulkinneet historiasta, että 1920- ja 1930-luvuilla suomalainen yhteiskunta jakautui kahteen eri maailmaan, maalaiseen ja kaupunkilaiseen. Suuri määrä kansalaisia muutti maalta kaupunkiin ja omaksuivat kaupunkilaisen elämäntavan, johon kuului kadulla kuljeskelu, kahvilat, ravintolat, elokuvat, tanssit ja urheilu. Lisäksi Suomeen saapui iskelmämusiikki eli saksalainen Schlager ja aikakauslehtien levikki kasvoi. Tämä kaikki tarkoitti myös asenteiden vapautumista ja lamasta huolimatta, kevyemmän ja mukavamman elämän alkamista. Kirkko, koulu ja viranomaiset olivat asiasta toista mieltä ja korostivat vakavaa isänmaallisuutta. Nämä yhteisöt pitivät kaupungin houkutus- ja vahingollisina, sillä niiden näkemys oikeasta suomalaisuudesta oli kova työnteko ja reipas maalaiselämä tai ”sisu, sauna ja Sibelius”, niin kuin ulkomaalaisille asia ilmaistiin.

Ahtiainen ym. (2002, 109) ovat lisäksi tulkinneet, että suomalaisille Suomea kuvattiin maaseutua ihannoivissa elokuvissa ja heitä opetettiin ajattelemaan itseään suomalaisina ja varsinkin maalaisväestön parissa jyrkkä suomenmielisyys eli vahvana. Siihen aikaan määrättiin myös, milloin oli työn ja milloin huvittelun aika. Tanssi ja seurustelu kuuluivat pääosin vain pyhäpäivien ohjelmaan. Sitten elintason nousun myötä maaseutu alkoi autioitua ja niin maalais-Suomi jäi sodan jälkeen syntyneiden suurten ikäluokkien mieleen lapsuusmuistoina ja heidän lapsilleen siitä tuli kesämökin paikka. Maaltamuutto jätti kaipuun monien rintaan.

2.2 Matkailun ammentaminen maalta

Helsinki on kansainvälinen, Helsinki on pääkaupunki, Helsinki on näyteikkuna, Helsinki on matkailun veturi. Jos ajatellaan, mitä suomalainen kulttuuri on ja miten sitä viedään eteenpäin, Helsingin rooli on keskeinen. Helsingissä tehdään paljon sitä, mikä leimaa koko suomalaista kulttuuria. Lavatanssikulttuurin tuominen kaupunkiin luo valtavasti mahdollisuuksia matkailun ammentamiseen maaseudulta.

Maaseudulla on paljon annettavaa erilaisille ihmisille. Se pitää vain oivaltaa, osata panna pakettiin ja tuoda saavutettaviin. Mustonen (2011, 13) kiinnittää huomiota Sitran keväällä teettämään maaseutubarometriin, jonka mukaan yli 40 prosenttia suomalaisista kokee itsensä sekä maalaisiksi että kaupunkilaisiksi. Kiinnostus maaseutuun on lisääntynyt. Joillekin maaseutu

tarkoittaa puhdasta luontoa, hiljaisuutta ja vapautta, toisille mahdollisuutta oman ruoan tuottamiseen ja jotkut innostuvat paikallisesta kulttuurista. Eläkeläiset haaveilevat paluusta juurilleen.

Ajatusmallina vaatimattomuus kaunistaa-asenne on haitallinen matkailun kehittämisessä. Uutena ajatusmallina kaikki on mahdollista, kun puhaltaa yhteen hiileen, toimii innostuksen läh- tökohtana. Pitää miettiä, millaisia intohimoja, harrastuksia, ihmisiä meillä asuu, mitä kau- punkilaiset, ulkomaalaiset tai maahanmuuttajat voisivat tuoda, mitä paikallinen historia ja luonto tarjoavat. Trendianalyttikko Kati Hienonen on tehnyt tutkimuksen maaseudusta innos- tuneista kuluttajaryhmistä haastatteleamalla 50 asiantuntijaa ja kartoittamalla haastattelujen perusteella edelläkävijäryhmät. Näissä ryhmissä on Hienosen mukaan kyse heikoista signaa- leista, joita on syytä lukea, jos aikoo hyötyä ihmisten muuttuneista tarpeista. (Mustonen 2011, 13). Tutkimuksen mukaan osa maaseudusta kiinnostuneista on niitä, jotka tykkäävät vieraillla maalla, mutta eivät muuttaisi sinne pysyvästi. Näitä kuluttajaryhmiä ovat Hienosen (Mustonen 2011, 14) mukaan ekoturistit, hidastajat ja maalla harrastajat. Näitä ihmisiä kiin- nostaa paikallisuus, oma kulttuuri sekä ihmisten välinen kanssakäyminen. Ekoturisti on Hieno- sen (Mustonen 2011, 15) mukaan henkilö, joka lomailee kotimaassa tai lähiympäristössä ja haluaa elää paikalliseen tapaan ja on lisäksi kiinnostunut viettämään kohteessa pitkänkin ajan. Hidastaja puolestaan on nautinnonhaluinen henkilö, joka omistaa kakkoskodin maalla, ei tingi laadusta ja kuluttaa suuresti paikallisia palveluja. Maalla harrastaja on aktiivi- ihminen, joka rentoutuu maaseudulla rakkaan harrastuksensa parissa ja viettää sosiaalista elämää liikunnan parissa.

Hienosen mielestä ”hidasmatkailussa” on Suomella tekemisen paikka ja etenkin siksi, kun si- jaitsemme eristyksissä. Lisäksi Hienonen korostaa sitä, miten maailman suurkaupungeissa on paljon stressiä ja he kaipaavat pois kaupungin vilinästä. ”Kaupungistumiselle tarvitaan vasta- trendi. Maailma ei voi kehittyä vain yhteen suuntaan. Mutta ihmisten on otettava ohjat omiin käsiin ja luotava omat toimintamallit.” (Mustonen 2011, 14-15.)

Kaupungin ja maaseudun vertailuun kiinnittää huomiota myös Lüthje (2005, 111), joka koros- taa maaseudun esteettistä mielihyvää, aktiviteettimahdollisuuksia, puhtautta ja autenttisuut- ta. Hän mainitsee maaseudun hyvistä puolista lisäksi siellä asuvat aidot ihmiset, yksinkertai- suuden ja paikalliseen elämään sisälle pääsyn. Kun taas puolestaan hän viittaa vertailuna epämu- kavaan kaupunkiin, sen ahtauteen, rauhattomuuteen, likaisuuteen ja luonnottomuu- teen, sekä valinnanvaran määrään, mikä tekee siellä matkailusta monimutkaista.

Monien matkailijoiden kiinnostuksen kohteena ovat ihmiset ja heidän elämänsä. Ison kaupun- gin sykkeessä paikallisuuteen voi olla hankala päästä sisään. Lüthje (2005, 110- 111) kertoo kirjassaan maalaisuudesta ja urbaanista elämästä sekä niiden sekoittumisesta ja siitä johtu-

vista seurauksista. Hän korostaa matkailun kannalta olevan oleellista, että maaseutu eroaa kaupungista, koska matkailija hakee matkoiltaan kontrasteja eli vastakohtaisuutta elämälle ja elinympäristölle. Maaseutu edustaa siis jotain myönteistä, joka kaupungista puuttuu, ja koska tätä myönteistä vetovoimatekijää ei kaupungissa ole saatavissa, sitä haetaan sitten maalta.

3 Hyvinvointimatkailu Suomessa

MEK:illä on selvä visio suomalaisesta hyvinvointimatkailusta. Siinä Suomi tunnetaan laajalti hyvinvointia, lepoa ja virkistäytymistä tarjoavana kohteena. Suomen hyvinvointitarjonta on selkeää, myyvää, helposti ostettavaa ja ympärivuotista. (MEK 2009.)

Terveysmatkailu tarkoittaa matkailua, jossa matkailija matkan aikana hoitaa joko fyysistä tai henkistä terveyttään tai harrastaa terveyttä ylläpitäviä asioita. Terveysmatkailun rinnalle on tullut käsite hyvinvointimatkailu tai toisin sanoen wellness-matkailu. Terveysmatkailu ja hyvinvointimatkailu ovat sisällöltään osittain päällekkäisiä. Niissä molemmissa on paljon liitty-mäkohtia liikuntamatkailuun ja erityisesti mielenterveyden vaalimisen kohdalla myös luonto- ja kulttuurimatkailuun. (Verhelä & Lackman 2003, 139.)

Terveysmatkailu painottaa fyysisen terveyden ja mielenterveyden hoitamista ja ylläpitoa. Hyvinvointimatkailu on käsitteeltään laajempi. Siinä ihminen ja hänen hyvinvointinsa käsitte-tään kokonaisvaltaisemmin. Eri ohjelmalvelutyyppeiden käyttämisen perustana olevia tarpeita ja motiiveja tarkasteltaessa voidaan hyvinvointimatkailua pitää yläkäsitteenä. Kokonaisval-taista hyvinvointia voidaan matkailun keinoin tavoitella hakemalla rauhaa luonnosta, liikku-malla aktiivisesti, rentoutumalla kylpylässä, kokemalla elämyksiä seikkailumatkailussa tai vain olemalla jouten ja keskittymällä omaan itseen. Jokaisen matkailijan henkilökohtaiset tarpeet määrittelevät sen, mitä milloinkin hyvinvoinnin eteen tehdään. (Verhelä & Lackman 2003, 140). Suontausta ja Tyni (2005, 40) mukaan hyvinvointimatkailu perustuu yksilön tarpeeseen tuottaa hyvinvointia keholleen, mielelleen ja sielulleen.

Hyvinvoinnista huolehtiminen on jatkuvassa kasvussa. Ihmisten arvomaailmassa ja elämänta-voissa tapahtuu muutoksia ja itsensä hoitaminen sekä fyysisen kunnon ylläpitäminen saavat tärkeämmän merkityksen arjen keskellä. Itseensä keskittyminen ja omasta hyvästä olosta huolehtiminen tarvitsee tilaa ja aikaa. Kun ihminen on irtautunut arjesta, hänelle on helpom-paa omaksua uusia hoito-, ja elämäntapoja tai uusia harrastusmuotoja.

Viranomaisten toimenpiteet kansalaisten hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ovat tuottaneet liikun-taharrastuksia varten sekä paikkoja että rahoitusta liikunnallisten lyhytlomien ja kuntore-monttien järjestämistä varten. Kunnalliset ja valtion omistamat liikuntapaikat palvelevat sa-malla sekä paikallisia asukkaita että matkailijoita. Lisäksi hotellit tarjoavat erilaisia liikunta-

palveluja ja matkailukohteissa on erilaisia lisäpalveluita. Tästä esimerkkinä toimii saunakulttuuria edistävä Sauna from Finland. Vuorinen (2010, 30) mainitsee artikkelissaan tästä jyvskyläläisestä hyvinvointimatkailukonseptista, joka on rakentanut saunajoogasta oman tuotteen ja levittää sitä lisäpalveluksi matkailukohteisiin ja kehittää muutenkin saunamatkailua koko maassa. Hän mainitsee myös, että koko idean ytimessä on perinteinen suomalainen sauna, jonka ympärille voi yhdistää erilaisia asioita, ja jossa suomalainen ammatillisuus muun muassa hygieenisyydessä, terveydenhoidossa sekä liikunnanohjauksessa pääsevät esille. Vuorinen (2010, 30) kertoo tämän syntyneen kuin Jorma Ollilan brändi-työryhmän tilauksesta, sillä sen vasta julkistamat ”tehtävät Suomelle” sisälsivät teemat, joihin kuuluivat saunaa ja hiljaisuutta hyödyntävä hyvinvointimatkailu. Ihanteena olisi, että Suomi siis tunnettaisiin kohteena, joka tarjoaa laajalti hyvinvointia ja virkistäytymistä ja että se kaikki olisi helposti saatavissa.

MEK:in mukaan Suomen hyvinvointimatkailussa haetaan laadukkaita, kokonaisvaltaisia elämys tuotteita, jotka tuottavat sekä fyysistä että psyykkistä mielihyvää. (MEK 2009). Suomen hyvinvointimatkailutarjonta on tällä hetkellä sekava, hajanainen ja heikko. Kansainvälisesti sitä ei osata tunnistaa, koska asiakkaat eivät saa siitä kokonaiskäsitystä. Asiaa ei todella auta se, että Suomen hyvinvointimatkailussa puhutaan wellness-tuotteista ja wellbeing-tuotteista, jotka molemmat ovat Suomen kielessä sana ”hyvinvointi”. Kansainvälisesti wellness-matkailu yhdistetään ylellisyystuotteisiin ja korkeisiin tähtiluokituksiin. Wellbeing sopii puolestaan Suomeen paremmin, koska se pitää sisällään laaja-alaisemman näkökulman, pitäen sisällään rentoutumista sekä kunto-, liikunta- ja terveiselementtejä.

MEK määritteli hyvinvointimatkailun ”matkailuna, joka tuottaa matkailijoille hyvää oloa vielä matkan päätyttyäkin. Hyvinvointimatkailu ei ole sairautta parantavaa eikä kuntoa korjaavaa vaan kulloistakin matkailijan terveydentilaa ylläpitävää ja edistävää sekä vireyttä elämään antavaa. Hyvinvointimatkailu tuottaa asiakkaalle yksilöllistä ja kokonaisvaltaista hyvää oloa, joka voi olla sekä fyysistä että psyykkistä vireyttä antavaa.” (MEK 2009.). ”Wellness-matkailutuote on osa hyvinvointimatkailua. Se on korkeat laatu kriteerit täyttävä tuote, jossa asiakkaan henkilökohtaiset sekä ruumiin, mielen että sielun tarpeet on huomioitu. Hyvinvointimatkailu on luonteeltaan sairauksia ehkäisevää ja se pitää sisällään monipuolisia niin sielun, mielen kuin ruumiin hyvinvoinnin ympärille rakennettuja matkailutuote- kokonaisuuksia.” (MEK 2009.)

3.1 Hyvinvointimatkailijana Suomessa

Suomen matkailumaakuvan luominen ja kirkastaminen on ensisijaisesti MEK:in vastuulla ja sen toimesta matkailu-Suomen attribuuteiksi on muodostunut neljä käsitettä: luotettava (credible), luova (creative), positiivisesti vastakohtainen (contrasting) ja kiva/viileä (cool). Suomen

matkailutarjonnan tulee markkinoinniltaan perustua näihin kulmakiviin ja sisällöltään viestiä näitä. Suomen matkailutarjonnan painopisteitä ovat erilaisten kohteiden tarjoamat luontoon pohjautuvat aktiviteetit, luonnon tarkkailu, rauhoittuminen ja hiljaisuus sekä näiden vastapainona kulttuuritarjonta ja monipuoliset tapahtumat. Suomeen tullaan mökkilomalle ja irtautumaan arjesta. (MEK 2009.)

Suomalaiselle hyvinvointilomailijan ominainen piirre on hyvän olon hakeminen usein liikunnan kautta. Tässä hän eroaa jossain määrin kansainvälisesti katsoen muista kansallisuuksista, vaikka erilaisia aktiviteetteja alkaakin näkyä teeman puitteissa ulkomailla. Sauvakävelyä ja saunomista tarjotaan kansainvälisesti wellness- ja hyvinvointipaketeissa nimenomaan suomalaisina. On tärkeää erottaa, että hyvinvointimatkailija poikkeaa varsinaisesta aktiivilomailijasta siinä, että hänen lomansa päämotiivina eivät ole aktiviteetit, vaan oman itsensä ja kuntonsa hoitaminen. (MEK 2009.)

Mainituista syistä hyvinvointiteema sopii erittäin hyvin Suomen yleiseen matkailutarjontaan. Suhteellisen vähin ponnistuksin ja muutoksin nykyistä perusmatkailutarjontaa voidaan myydä ja markkinoida teemanimikkeen alla. Tarjonta kaipaa kuitenkin selventämistä ja edelleen kehittämistä. (MEK 2009.)

3.2 Fyysinen ja psyykinen kunto

Tanssiminen on yhtä aikaa kaunis taiteenlaji ja hyödyllinen liikuntamuoto. Tanssimiseen hyödyllisenä liikuntamuotona kiinnittää huomiota myös Jokinen (2008, 16), joka sanoo tanssin kehittävän monipuolisesti vartalon koordinaatiota, tasapainoa, reaktiokykyä, lihasvoimaa ja notkeutta sekä lisäävän nivelten liikkuvuutta ja kimmoisuutta. Hän korostaa säännöllisen liikumisen tärkeyttä ja yhteyttä työssä jaksamiseen. Lisäksi hän kannustaa tanssin pariin, koska se tuo mukanaan haasteita, jotka auttavat ponnistelemaan elämässä eteenpäin. Tanssin monipuolinen vaikuttavuus kehon toimintoihin on kiistaton. Tätä korostaa Astikainen (2011, 23), joka kertoo hengitys- ja verenkiertoelimistön toiminnan lisääntyvän tanssiessa ja eri liikesarjojen aktivoivan eri aivoalueita vahvistaen hermoverkkojen välisiä yhteyksiä.

”Lavoilla ja radiossa kuultavat iskelmät kertovat asioista, joista on tullut suomalaisten mielenmaisemia. Kun astuu paikkaan, jossa lavakulttuuri elää voimallisesti, tulee tunne, että tämä on minulle tuttua ja että tavalla tai toisella minä kuulun tähän. Palaset suomalaisuudesta loksahtavat paikoilleen. Lava- ja iskelmäperinne elää alitajunnassamme. Monet osaavat laulaa iskelmiä, vaikka he eivät iskelmiä kuuntelisikaan aktiivisesti. Ne vain tarttuvat hihaan.” (Kapiainen 2004, 11.)

Tanssin mielenterveyttä edistävää vaikutusta on tutkittu ja se on merkittävä. Tanssi tuottaa harrastajalleen monia etuja. ”Tällä hetkellä n.700 000 suomalaista käyttää Kelan tietojen mukaan mielialalääkkeitä. Tanssiharrastus, joka ruokkii kehon ja mielen kaikkia osa-alueita voisi hyvin olla luonteva lääke mielialan kohotukseen.” (Astikainen 2011, 23). Psykiatri William Glasier kuvailee kirjassaan *Positive Addiction*, miten tanssiharrastus kiihottaa niitä aivoalueita, jotka säätelevät mielialaa ja kehon eri osien koordinaatiota, edistää liikemallien syntymistä ja sisäistämistä, estää masennusta lisäämällä hyvää oloa tuottavien endorfiinien eritystä, pienentää Alzheimerin taudin puhkeamisen todennäköisyyttä, parantaa hermojen välitystoimintaa, aivojen otsalohkon aktiivisuutta, kommunikointia, muistamista ja huomiokykyä. (Boxberg 2011, 24.)

Lavatansseihin liitetään pako arjesta. Tanssit ovat voimanlähde, jossa ladataan akkuja, rentoudutaan ja saadaan elämäniloa. Astikainen (2011, 23) kertoo tanssimisen parin kanssa kehitettävien oppimisvalmiuksia ja itse oppimisen lisäävän stressinsietokykyä. Lisäksi hän on tutkinut asiaa ja monet kertovatkin rentoutuvansa tanssissa ja menevänsä tansseihin nollataksaan päänsä. Tähän kiinnittää huomiota myös Blomqvist (2009), joka painottaa tanssin merkitystä ilon ja positiivisten kokemusten tuojana elämään. Hän mainitsee kaiken lähtevän musiikista ja sen ilmentämisestä liikkeessä.

Musiikki jo itsessään tekee hyvän olon ja siitä saa voimaa ja iskelmiin liittyviä muistoja, ne ovat suomalaisten tunteiden tulkintaa. Suomalainen iskelmä- ja tanssimusiikki on musiikinlaji, jota kuulee tämän tästä suuren yleisön halveksivan, mutta joka elää elämäänsä karaoken ja päivitettyjen versioiden muodossa. Lavoilla ihmiset ovat iloisia, välittömiä, ja antavat tunteidensa, niin ilon, surun kuin onnenkin näkyä ulospäin. Tunteet ovat luovuuden lähtökohta ja juuri aidosta välittömyydestä ja tunteenpalosta saa ammennettua paljon. Elämän hallitseminen on paljon helpompaa, kun pääsee ilmaisemaan tunteitaan pistämällä jalalla koreasti. Se on kuin ruusuilla tanssimista. Tanssit ovat siis myös nuoruudenlähde.

3.3 Sosiaalinen kunto

Ei sovi unohtaa tanssien sosiaalista puolta. Hyvinvointimme ja identiteettimme kehittyminen edellyttävät myös, että kohtaamme toisia ihmisiä ja että koemme kuuluvamme johonkin yhteisöön. Suhteellisen nopeasti kaupungistuneessa yhteiskunnassamme ei ole monia yhteisöllisyyttä tukevia elementtejä. Anestesiologian erikoislääkäri Pirjo Lindfors kirjoitti (2006), että yhteisöllisyyden puute sairastuttaa yhteiskuntaamme. (Boxberg 2011, 24). Paritanssista saa lisätaitoja sosiaalisuuteen ja vuorovaikutustaitoihin, koska tanssiminen liittyy vahvasti tunteiden ilmaisemiseen ja yhteisöllisyyteen.

Blomqvist (2009) korostaa tanssin perustuvan ihmisen kosketuksen kaipuuseen. Hän mainitsee tanssin perustuvan toisen koskettamiseen ja lähelle menemiseen. Lisäksi hän kutsuu paritanssia kututanssiksi, koska siinä mies on mies ja nainen on nainen, mies ohjaa ja nainen seuraa. Tanssi on erinomainen tapa kohdata toisia ihmisiä ja sen yksi keskeinen tehtävä lienee aina ollut saada ihmiset toistensa lähelle, puhumaan toisilleen, koskettamaan toisiaan ja viihtymään toistensa kanssa. Lavat toimivat kohtaamispaikkoina ja niiden merkitys eri-ikäisten kohtaamispaikkoina on Kapiaisen (2004, 11) mukaan edelleen suuri. Yksinäisyyden kokemusten lisääntyessä lavatanssikulttuuri tarjoaa paikan, jossa voi tavata ystäviä, pitää hauskaa, hakeutua vastakkaisen sukupolven seuraan, rakastua ja löytää jopa elämäkumppanin.

Tanssimalla pääsee aina tutustumaan toiseen ihmiseen. Ryhmässä tai joukkueessa olo palvelee ihmisten sosiaalisia tarpeita, menestyminen suorituksessa kohottaa itsetuntoa ja myös toisten suoritusten seuraamisesta ja ihailusta voi nauttia (Verhelä & Lackman 2003, 126). Tanssitaiteita on pääomaa, se on kansainvälistä kieltä. Koiranen (2011, 4) kertoo pääomaa olevan monenlaista. On osaamispääomaa, sosiaalista pääomaa ja taloudellista pääomaa. Näiden lisäksi sosiaalista pääomaa on kahta peruslajia. Ensimmäinen niistä on sidosta luova, ja toinen on siltoja rakentava. Tästä voidaan todeta, että tanssi lähentää ihmisiä. Se lisää ja lujittaa heidän sosiaalista pääomaansa sekä luoden sidoksia, että rakentaen siltoja.

Tanssi ja siihen liittyvät toimialat ovat merkittävä työllistäjä monille tansseja järjestäville yrityksille. Yhdistyksille tanssit ovat varainhankinnan muoto. Tanssikansan rahoista hyötyvät artistit, ohjelmatoimistot, musiikkitalenteiden tuottajat, tanssiravintoloiden ja muiden tanssipaikkojen omistajat, matkustajalavayhtiöt ja viihdetapahtumien organisaattorit. Usein noiden palvelujen tuottaminenkin tapahtuu verkostomaisesti, eli jo itse tanssitapahtumien luontiin tarvitaan kumppanuutta, ihmisten ja yhteisöjen sosiaalista pääomaa. (Koiranen 2011, 4.)

Kuva 1: Tanssiessa kunto kohenee ja mieli kevenee.

4 Lavatanssit

Pohdin lavatanssikulttuuria viiden e:n näkökulmasta, joita ovat eettinen, ekologinen, ekonominen, esteettinen ja esteetön. Eettistä näkökulmaa tässä kulttuurissa edustaa vahva talkoohenki, aktiivisuus ja yhteisöllisyys. Erilaiset urheilu- ja muut seurat, liitot, yritykset ja yhdistykset toimivat järjestäjinä ja yhdessä ylläpitävät arvokasta tanssilavaperinnettä. Heille kulttuurin säilyttäminen ja elvyttäminen ovat avainsanoja ja he pitävät kiinni siitä, etteivät ihmiset unohtaisi. Eettisyyttä on ihmisten aitous ja lämpö. Lavoilla ihmiset nauttivat elämästä ja se elämänilo on aistittavissa vahvasti. Seurustelu toisten kanssa vähentää yksinäisyyttä ja tukee yhteenkuuluvuuden tunnetta. Humalaisia näkee lavoilla paljon vähemmän kuin ravintoloissa ja osa tanssipaikeista on alkoholittomia. Tanssilavat toimivat kohtaamispaikkoina ja estävät ihmisten syrjäytymistä ja vähentävät yksinäisyyden tunnetta. Eettisestä näkökulmasta katsottuna suomalaiset saavat itseluottamusta, heidän kansallinen identiteettinsä kasvaa ja se luo uskoa omaan perinnekulttuuriin ja sen mahdollisuuksiin. Lavatanssikulttuurin kantava voima on yhteisöllisyys (Liite 1.).

Ekologista näkökulmaa edustaa luonnonmukaisuus, luonnonläheisyys ja ympäristön sekä perinteiden kunnioittaminen. Suomen tärkeimpinä vetovoimatekijöinä pidetään muun muassa luontoa, vettä ja metsää. Tanssilavat sijaitsevat usein luonnonkauniissa ympäristössä ja mahdollisesti vesistön äärellä. Ekologisuus näkyy myös luonnon, vihreiden arvojen, kestävän kehityksen ja luonnonsuojelun arvostuksen lisääntymisenä.

Ekonomisesti pohdittuna, tanssinjärjestäjät kilpailevat kiivaasti eturivin artisteista ja pienemmät lavat kilpailevat hovi- ja elämyskeskusten kanssa tanssikansasta. Yrityksien, seurojen, yhdistysten ja liittojen välinen yhteistyö kuuluu myös ekonomiseen puoleen, samoin kuin verkostoituminen ja verkostot ovat osa taloudellista kilpailukykyä. Turhan vaatimattomina, suomalaisilla on paljon parannettavaa puhujina ja myyjinä. Suomessa on korkeasti koulutettua väkeä, jotka omaavat erityisosaamista. Tämän väen pitäisi päästä harjoittamaan omaa osaamistaan hyvinvointimatkailun parissa ja nostamaan näin laadun tasoa. Ekonomista näkökulmaa edustavat myös tanssien kausiluontoisuus. Kesän tanssisesonki alkaa äitienpäivän tienoilla ja jatkuu syyskuun loppupuolelle. Vilkkain tanssiaika on juhannuksesta elokuun loppuun. Kesäisiä lavatansseja järjestetään paljon, mutta ihanteellisinta olisi, jos toiminta olisi ympärivuotista. Talvitanssit olisivat juuri sitä, mitä tämä pimeässä masentuva kansa tarvitsisi. Pimeä, tunnelmavalaistus ja luminen luonto antaisivat oivat puitteet.

Esteettisyydellä tarkoitetaan aistien läsnäoloa, luontoa sekä toimintaympäristöä. Esteettisestä näkökulmasta katsottuna tanssipaikeat ovat usein kauniita ympäröivän, puhtaan luonnon ansiosta. Kesäkesän valoisat yöt, puhdistava sade, vihreys ja vehreys, metsä, vesistö, hämärtyvät illat, aamun kaste, tunteiden palo tanssilattialla, lämpö, aitous, ihmisten kohtaamiset,

nauru, elämästä nauttivat ihmiset ja monet muut seikat miellyttävät silmää ja tekevät tanssi-
paikasta hyvin esteettisen. Infrastruktuuri, siisteys, kunto ja tila kuuluvat myös esteettisyy-
teen.

Esteettömyys on tärkeä ja huomiotta jätettykin näkökulma, josta ensimmäisenä tulee mieleen
mahdollisuus esteettömään kulkuun pyörätuolilla. Hyvinvointimatkailua tarjoavan kohteen
olisi hyvä olla helposti saavutettavissa ja omata hyvät liikenneyhteydet. Autopaikan järjesty-
minen julkisilla kulkuneuvoilla tai omalla autolla ajettaessa on tärkeä asia. Nykypäivän mat-
kailijat osaavat vaatia ja tarjonnan tulisi kohdata asiakkaiden tarpeet.

4.1 Lavatanssit elämyskolmion valossa

Metsä, järvenranta ja puinen tanssilava. Ilmassa leijuu nostalginen tunnelma. Tanssija eli täs-
sä tapauksessa hyvinvointimatkailija saapuu tanssipaikalle. Matkailija siirtyy tutusta ja turval-
lisesta, uuteen ja erilaiseen. Uudessa ympäristössä hän saattaa toteuttaa tukahduttamiaan
haluja ja tarpeita, jotka hän tukahduttaa arkiympäristössään. Matkailuelämys on moniaisti-
nen, kokonaisvaltainen ja muistijäljen jättävä kokemus. Matkalta palattuaan arki voi näyttäy-
tyä uudella tavalla.

Elämyskolmio on Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskuksen LEO:n tuotekehityspalveluiden
kulmakivi (Kuvio 1). Se on työkalu, jonka avulla voidaan edistää tuotteen elämyksellisyyttä.
Malli kuvaa täydellistä tuotetta, jonka kaikilla tasoilla kaikki elämyksen elementit ovat edus-
tettuina. (LEO 2009.)

Kuvio 1: Elämyskolmio (LEO 2009).

Mallissa elämystä tarkastellaan kahdesta näkökulmasta - tuotteen elementtien tasolla ja asiakkaan kokemisen tasolla. Jotta tuote olisi elämyksellinen, tulisi sen sisältää kuusi erilaista elementtiä: yksilöllisyys, aitous, tarina, moniaistisuus, kontrasti ja vuorovaikutus. Näiden avulla asiakkaan kokemus etenee parhaimmillaan kohti elämystä. (LEO 2009.)

Yksilöllisyydellä tarkoitetaan tuotteen ainutlaatuisuutta ja ainutkertaisuutta. Jos verrataan kansainvälisesti, niin missään muualla maailmassa ei ole tällaista tanssikulttuuria kuin meillä Suomessa. Kapiainen (2004, 9-10) tietää kertoa, että ainutlaatuisuuteen kiinnittää huomiota myös iskelmätutkija Maarit Niiniluoto: ”Argentiinassa tanssitaan tangoa ja Ranskassa pistetään tanssijuhlat pystyyn vaikkapa häissä, mutta vain Suomessa kokoonnutaan yhteen tanssimaan monipuolisen musiikin tahtiin keskelle metsää. Brasilialaisilla on sambakarnevaalinsa, meillä kesäiset lavatanssimme, joilla on omat erityispiirteensä: se on meidän juhla-aikaamme.”

Aitous tarkoittaa tässä uskottavuutta. Hyvinvointimatkailija kokee tuotteen uskottavana ja aitona, koska lavatansseilla on pitkät perinteet ja ne ilmentävät aitoa suomalaisuutta. Ulkomaalaisille tanssit ovat oppia suomalaisuudesta. Suomalaisille itselleen tanssiminen saattaa olla muisto lapsuudesta tai tuttua nuoruudesta eli nostalgista. Matkailualan tulevaisuuden ennustetuissa trendeissä mainitaan aitous. ”Autenttisuus ja alkuperäisyys säilyttävät vetoimensa ja kasvattavatkin sitä. Epävarmuus ajaa ihmisiä tuttuun ja turvalliseen, johonkin, jonka he tuntevat. Monet ihmiset tukehtuvat tietotulvaan. Tarve olla vähemmän yhteydessä joka suuntaan kasvaa. Tämä antaa lähellä luontoa ja syrjässä valtavylyiltä oleville paikoille uutta potentiaalia. Samoin kasvaa huoli maapallon tilasta ja materialismin vaikutuksesta ohjaa kuluttajia kohti yksinkertaisia nautintoja.” (Lehtonen 2010, 14.)

Tarina liittyy läheisesti tuotteen, eli tässä lavatanssien aitouteen. Se yhdistää kokonaisuuden eri elementit toisiinsa yhtenäisellä tarinalla, jolloin kokemuksesta tulee mukaansatempaava. Aito ja uskottava tarina antaa kokemukselle sosiaalista sisältöä ja hyvinvointimatkailijalle syyn kokea tuote. Tarinalla perustellaan matkailijalle se mitä tehdään ja missä järjestyksessä. Tarina houkuttelee asiakkaan myös tunnetasolla osalliseksi kokemuksesta, mikä saa tämän kokemaan tuotteen myös älyllisellä ja emotionaalisella tasolla. Tarinan vaikuttavuutta ei kannata jättää sattumanvaraan, vaan tuotteen eli lavatanssien tarinan tulisi olla huolella käsikirjoitettu kohteelleen. Lavatanssikulttuuri on maalaisromantiikkaa, jossa meidän suomalaisten juuret ovat. Se on eräänlainen aikamatka menneeseen.

Moniaistisuus tarkoittaa sitä, että tuote on koettavissa mahdollisimman monin aistein. Kaikkien aistien tulisi olla harmoniassa keskenään niin, että ne vahvistavat osaltaan tuotteen teemaa ja tukevat sen mukaansatempaavuutta. Kontrasti puolestaan tarkoittaa erilaisuutta matkailijan näkökulmasta. Tuotteen on oltava erilainen suhteessa matkailijan arkeen. On voitava kokea jotakin uutta, eksoottista ja tavallisesta poikkeavaa. Uuden ja erilaisen kokeminen

mahdollistaa oman itsen näkemisen toisesta näkökulmasta, toisena, vieraassa ympäristössä ja vapaana rutiineista. Asiakkaan lähtökohdat on huomioitava, sillä yhdelle eksoottinen voi olla tuiki tavallista ja toisinpäin. (LEO 2009.) Matka tanssin pyörteisiin on matka stressittömyyteen, henkiseen hyvinvointiin ja jaksamiseen. Arjessa joutuu hallinnoimaan paljon tilanteita, tietoa ja askareita, mutta tanssissa voi elää hetkessä ja nauttia. Tuotteena lavatanssit tarjoavat paljon kontrasteja, joista esimerkkeinä kylmyys-lämpö, pinnallisuus-aitous, yksinäisyys-yhteisöllisyys, tunteiden tukahduttaminen-tunteiden näyttäminen, sulkeutuminen-avautuminen sekä mennyt aika ja nykyaika.

Vuorovaikutus on vuorovaikutusta muiden kanssaihmissen kanssa. Vuorovaikutus pitää sisälään yhteisöllisyyden tunteen eli yhdessä kokemisen hienouden osana porukkaa. Kilpailuyhteiskunnassa lavatanssit voivat avata uusia maailmoja ja mahdollisuuden tavata erilaisista elämämpiireistä tulevia ihmisiä ja oppia heiltä. Lavoilla ihmisiä ei lokeroida iän tai aseman mukaan. Tansseissa sosiaaliset rajat häviävät.

Joku herättää hyvinvointimatkailijan kiinnostuksen ja motivoi hänet matkalle lavatanssien maailmaan. Matkan markkinointi hänelle on yksilöllistä, moniaistista, aitoa ja vuorovaikutuksellista ja se sisältää kontrasteja. Matkailija saapuu luonnonkauniille tanssipaikalle ja kokee ympäristönsä aistiensa kautta. Hän kokee liikunnan riemua ja läheisyyttä. Hän oppii, ajattelee ja muodostaa mielipiteitä. Hän kohtaa matkallaan erilaisia tunteita ja jos kaikki peruselementit ja tasot toimivat, hän kokee positiivisen tunnereaktion eli iloa, riemua, onnellisuutta, onnistumista ja liikutusta. Silloin hän kokee merkityksellisyyttä. Voimakas tunnereaktio saa matkailijassa aikaan muutokokemuksen, joka tietää muutoksia hänen olotilassa, mielen-tilassa tai elämäntavassa. Ehkä hän kokee muuttuneensa ihmisenä, saaneensa jotakin uutta tai kokee kehittyneensä. Hän saa mahdollisesti virtaa arkeen ja voimavaroja ja ehkä häneen tarttuu liikunnankipinä.

4.2 Lavatanssit kulttuurimatkailumuotona

Kulttuurimatkailutuotteita on kehitetty joko elämäntapojen ja sosiaalisten aktiviteettien ympärille tai sitten varsinaisten esineiden tai käsitöiden ympärille. MEK määrittelee kulttuurimatkailun seuraavasti: ”Kulttuurimatkailua on kaikki matkustus, jonka motivaationa on halu havainnoida matkakohteen kulttuurisia voimavaroja, oppia niistä tai osallistua niihin. Tällainen kulttuurivoimavara on mikä tahansa paikka, rakenne, ihmiskäden aikaansaannos tai tapahtuma, jonka kokemus lisää kävijän arvostusta isäntäalueen alkuperään, tapoihin, makuihin, tottumuksiin ja taitoihin.” (MEK 2010.) Kulttuurin käsite matkailussa on laajenemassa koskemaan vanhojen perinteisten arvojen lisäksi myös uutta teknologiaa ja muuta uutta kehitystä, mikä onkin matkailuelinkeinon etujen mukaista.

Verhelä ja Lackman (2003, 162) ovat tulkinneet, että kulttuurimatkailun palveluiksi luetaan kuuluvaksi korkeakulttuuri eli taide, musiikki, historia, arkkitehtuuri, vaatteet, vapaa-ajan aktiviteetit, perinteet, tarinat ja myytit. Lisäksi kulttuurimatkailun palveluita ovat elämäntapa eli ihmisten asumiseen, tapoihin, työntekoon, harrastuksiin ja kansantaiteeseen liittyvät asiat.

Suomalaisessa matkailussa on perinteisesti hyödynnetty asiakkaita houkuttelevia voimavaroja eli luontoa, puhtautta ja tilaa. Kulttuurimatkailu ja sen tarjoamat elämykset ja kokemukset ovat nousseet näiden vetovoimatekijöiden rinnalle. Kulttuurimatkailun suosion kasvu perustuu muuttuneisiin matkustusmotiveihin. Ihmiset haluavat palata juurilleen ja tutustua oman ja vieraiden kansojen perinteisiin ja tapoihin, tietää ja tuntee maailmaa sekä ilmiöitä, joita se pitää sisällään. He haluavat kokea mahdollisimman autenttista paikallisuutta ja päästä olemaan osa sitä, jotta he saavat aidon ja syvän kokemuksen. Lavatansseissa asiakkaat pääsevät itse kokemaan ja osallistumaan.

Lavatanssikulttuuri kuuluu matkailun vetovoimatekijältään sosiokulttuurisiin piirteisiin, joita ovat kansanperinne, ystävällisyys, kieli, järjestetyt tapahtumat ja juhlatilaisuudet. Käsitys oikeasta ja aidosta kulttuurista tulee kysymykseen, kun lavatanssikulttuuria ja sen perinteitä aletaan hyödyntää. Erilaisia ilmiöitä kutsutaan usein aidoiksi, mutta silloin nousee esiin ajatus siitä, mitä se aitous on. Lavatanssikulttuuri on suomalaista kansankulttuuria. ”Oikeaa lavatanssikulttuuria ei ole koskaan määritelty, eikä se näin ollen ole jäänyt kiinni mihinkään tiettyyn ´oikeaan´ muottiin. Tanssijat muodostavat yhteisön, joka päättää kollektiivisesti, mitä se haluaa kuulla, tanssia ja nähdä. Myös lavalla vallitsevat säännöt muodostuvat ja kehittyvät tanssijoiden arvomaailman mukaan, sillä lavatanssit ovat sitä, mitä tanssijat haluavat niiden olevan. Tanssinjärjestäjät, esiintyjät ja ohjelmatoimistot pyrkivät koko ajan tarjoamaan jotain uutta, mutta tuomalla uutta, he säilyttävät perinteen elinvoimaisena. Kulttuurivirtaukset ovat tuoneet aikojen kuluessa jatkuvasti jotain uutta ja samalla syrjäyttäneet jotain vanhaa. Tanssiminen ja tanssilavat edustavat kuitenkin elävää perinnettä, sillä lavatanssien kehitys tapahtuu pienien muutoksien kautta. Kukaan ei ole keksinyt lavatansseja, eikä kenelläkään ole oikeutta sanoa, millaiset niiden tulisi olla. Näin ollen lavatanssit ovat nykyaikaista kansankulttuuria. Lavatanssit elävät ja uudistuvat yhteiskunnallisen kehityksen mukana, ja tarjoavat kansalle sitä, mitä se haluaa: irtautumista arkihuolista, laulua, ilonpitoa ja tanssia.” (Laine 2003, 80.)

5 Tutkimussuunnitelma

Tutkimussuunnitelma pitää sisällään aihevalinnan ja sen perustelut, toimeksiantajan, tutkimusmenetelmän ja sen soveltuvuuden tutkimuksen sisältöön. Tutkimussuunnitelmasta selviää tutkijan tekemiset aineistonkerääjänä, tulosten analysoijana ja tulkitsijana. Tässä tutkimuksessa kyseessä on kehittämistyö, joten sen raportointi on projektiraportin kaltainen. Siinä selostetaan kehittämisen lähtökohdat ja tavoitteet, työmuodot ja prosessin eteneminen sekä lopputulokset. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010.)

Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen lähtökohta on todellisen elämän kuvaaminen. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa kohdetta pyritään tutkimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti ja siinä on pyrkimyksenä pikemmin löytää tai paljastaa tosiasioita kuin todentaa jo olemassa olevia väittämiä. Aineisto kootaan luonnollisissa, todellisissa tilanteissa ja tutkija luottaa omiin havaintoihinsa sekä tarkastelee aineistoa monitahoisesti ja yksityiskohtaisesti. (Hirsjärvi ym. 2010, 161- 166.)

Laadullisessa tutkimuksessa tutkija analysoi havaintoaineistoaan koko ajan otettaan terästäen ja näkemystään kirkastaen. Tutkija pyrkii hakemaan yleisempiä merkityksiä, erilaisia selitysmalleja ja kehittää teoreettisia näkemyksiä. Kirjoittaminen on keskeinen osa laadullista tutkimusta, sillä haetaan tutkimuksen vakuuttavuutta kokeillen ja korjaillen. Tutkimusote päättyy yksityisistä havainnoista yleisiin merkityksiin. Tutkija vertailee ja analysoi havaintomateriaalia ja nostaa siitä esille tärkeitä teemoja. Tämän jälkeen hän täsmentää aineistoaan seuloamalla esiin tutkittavat avainkategoriat ja lopulta päättyy selitysmalleihin ja teoreettiseen pohdiskeluun. (Hirsjärvi ym. 2010, 266.)

Laadullisessa tutkimuksessa tulkinta jakautuu koko tutkimusprosessiin ja tutkimussuunnitelmaa saattaa joutua tarkistamaan aineistonkeruun kuluessa ja tutkimuksen kirjoittaminen voi vaatia palaamista alkuperäiseen aineistoon. Tutkijalla on laadullisessa tutkimuksessa tietynlaista vapautta, joka antaa mahdollisuuden joustavaan tutkimuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Näin ollen tutkijalta vaaditaan paljon tutkimuksellista mielikuvitusta. (Eskola & Suoranta 2003, 16.)

Havainnointi on yksi aineistonkeruumenetelmä. Havainnoinnin avulla pääsee sisään luonnollisiin ympäristöihin tutkimaan todellista maailmaa. Se välttää keinotekoisuuden, joka on monien menetelmien rasitteena. Osallistuvassa havainnoinnissa tutkija osallistuu tutkittavien toimintaan ja pyrkii jakamaan elämäkokemuksia ryhmän jäsenten kanssa ja pääsemään sisään heidän kulttuuriseen maailmaansa. (Hirsjärvi ym. 213- 214.)

Havainnointia käyttävän tutkijan on suunnattava mielenkiintonsa tutkimuskohteelle ja oltava kiinnostunut kaikesta siitä, mikä mahdollisesti antaisi vastauksia ja kuvauksia tutkimusongelmaan ja hänen tulee edistää omaa ymmärrystä kohteesta. Havainnointi ei välttämättä tarkoita läheistä kontaktia tutkittaviin, vaan havainnot voidaan tehdä teksteistä, tilanteista, tapahtumista ja ihmisen käyttäytymisestä. Tutkimukseen voi löytää havainnointia erilaisista dokumenteista kuten julkaistut tekstit, arkistomateriaalit, elokuvat, valokuvat tai kertomukset. (Vilka 2006, 21- 22.)

Etnografinen menetelmä on osa havainnoinnin muoto, joka tapahtuu sosiaalisen todellisuuden luonnollisissa olosuhteissa. Etnografia on kenttätutkimusta ja ennen kaikkea kokemalla oppimista. Tavoitteena on oppia tutkittavan yhteisön kulttuuri ja sen ajattelu- ja toimintatavat. Tutkijan tavoite on päästä sisään vallitsevaan kulttuuriin ja oppia siitä kokemalla sen itse. (Eskola & Suoranta 2003, 104- 105.)

Innovatiivisuudesta on tullut yritysmaailmassa merkittävä kilpailutekijä ja yritykset tarvitsevat jatkuvaa kehittämistyötä. Kehittämistyöllä yrityksissä tai muissa organisaatioissa pyritään esimerkiksi luomaan uusia tuotteita tai palveluja ympäristön ja omien tarpeiden pohjalta. Kehittämistyön menetelmissä ei ole kyse haastattelun tai kyselyn toteuttamisen taidosta, vaan ne koostuvat useista tiedoista ja taidoista. Kehittämissä tarvitaan monipuolisia tiedonhankintataitoja, tarpeellisen tiedon hyödyntämistä ja innovaatio-osaamista. Kehittämissä opittavia taitoja ovat ongelmanratkaisu-, vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot, rohkeus asioihin tarttumiseen sekä vastuullisuus asioiden loppuun viemiseen. Kehittämissä korostuu yhteistyön lisäksi itsenäisyys. Kehittäjä itse vastaa itsestään, hoitaa tiedonhaun, johtaa itseään, arvioi työtään ja toimii tavoitteellisesti. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 11- 15.)

Tutkimuksellisessa kehittämistyössä aiheen osaamisen lisäksi tarvitaan projektityön osaamista. Kuten projektissa kehittämistyössä tarvitaan suunnittelua ja suunnitelman mukaan etene- mistä. Onnistuneen kehittämistyön kannalta on keskeistä tuntee aihealue perusteellisesti, valita näkökulma ja teoriatausta. (Ojasalo ym. 2009, 34). Ennakointimenetelmä on yksi kehittämistyön menetelmistä. Kehitystrendien seuraaminen liittyy erilaisiin kehittämishankkeisiin ja sitä käytetään muiden menetelmien rinnalla. Siihen kuuluu monenlaisia tapoja seurata maailmalla tapahtuvia asioita ja muutoksia ihmisten käyttäytymisessä, liikemaailmassa tai ympäristöasioissa. Elämäntyyliin ja arvostuksiin liittyvien trendien seuraaminen on hyödyllistä ja luo mahdollisuuden käyttää niistä saatuja ideoita kehittämistyössä. Jotta trendien seuraaminen kytkeytyisi työhön, on tärkeää, että ajatuksia herättäneet aineistot otetaan talteen, esimerkiksi keräämällä lehtileikkeitä tai valokuvaamalla. (Ojasalo ym. 2009, 45.)

5.1 Tutkimusmenetelmien valinta

Tutkimusmenetelmäksi valitsin kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän. Työ on lähestymistavaltaan tutkimuksellista kehittämistoimintaa. Opinnäytetyön pohtivan luonteen kannalta kvalitatiivinen menetelmä soveltui työhön menetelmänä paremmin kuin kvantitatiivinen menetelmä. Pidän monisanaisista ja rikkaista kuvauksista enkä omaa matemaattisia lahjoja. Minulle tuotaisi vaikeuksia määrällisen tutkimuksen erilainen kieli ja järjestelmällisyys.

Pidän mahdollisuudesta kulkea paljon vapaammin edestakaisin aineiston analyysin, tehtyjen tulkintojen ja tutkimustekstin välillä. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta sopii työn lähestymistavaksi, koska lähtökohtaisesti työ on projektihanke tai työelämän kehittämishanke. Minulla on hyvä lähtökohta ja saatu toimeksianto. Tavoitteenani on tutkimuksellisesti kehittää toimeksiantajalta saatua projektihanketta.

Tässä tutkimuksessa minulla on pitkäaikainen kiinnostus ja intohimoinen omistautuminen asiaan ja tästä johtuen minulla on laajalti omakohtaisia kokemuksia tutkittavasta aiheesta. Olen havainnoinut aihetta kentällä ja haalinut valtavasti tietoa aiheeseen liittyen. Tästä johtuen olen koko tutkimusprosessin ajan tehnyt tietoisesti johtopäätöksiä ja muistiinpanoja. Olen saanut varmennusta ja perustelua omille havainnoilleni ja kokemuksilleni teoriasta. Tutkimuksen avulla saatu tieto on antanut minulle syvyyssulottuvuutta ja aineksia uudelle ajattelulle rikastuttaen ja monipuolistaen arkitiedon luomaa kuvaa asioista ja antaen uusia ideoita oman työn kehittämiseen. Olen vaiheistanut tehtäviäni, asettanut itselleni aikatauluja ja välitavoitteita. Aihevalintaa olen pitänyt tutkimuksellisesti kiinnostavana sen ajankohtaisuuden vuoksi. Olen tutustunut teoriaan ja eri lähteisiin.

Tutkimuksen rajaaminen on tapahtunut Hyvinvointimatkailu-opintojaksolla, jossa olen saanut tiedon Helsingin matkailu- ja kongressitoimiston projektihankkeesta. Sen jälkeen olen perehtynyt tutkimuskysymykseen, tutustunut rajattuun aiheeseen ja muiden töihin. Tutkimuksen avulla saatu tieto on täsmentänyt ongelmiin liittyviä kysymyksiä ja havainnoinnit kentällä, artikkelit sekä aiemmat tutkimukset saaneet uuden näkökulman tutkittavaksi ja tuoneet vastauksia. Keskeiseksi tehtäväksi tutkimuksessa on muodostunut turhan tiedon karsimisprosessi ja tarpeellisen tiedon soveltaminen.

Kuva 2: Tutkimuksen kenttätöitä.

5.2 Taustaa ja tavoitteet

Päämääränä on saada ihmiset innostumaan iskelmä- ja lavatanssikulttuurista. Lavatanssien suosio on aaltoliikettä. Suuret ikäluokat ovat tulleet takaisin lavoille ja harrastuksen pariin. Lisäksi nuorisokin on kiinnostunut tanssista. Nuorison kiinnostus tanssia kohtaan näkyy esimerkiksi siinä, että häät ovat nyt muodissa ja tämä näkyy tanssikurssikyselyinä; häissä halutaan osata tanssia kaikki mahdolliset protokollaan kuuluvat tanssit puolison, vanhempien sekä apin ja anopin kanssa. Lavatansseista esiintyy harhakuvia ja -luuloja; niitä ei arvosteta riittävästi, ne saatetaan leimata vanhanaikaiseksi maalaisten harrastukseksi. Tavoitteena on kumota nuo harhakuvielmanat ja näyttää, että lavatanssit eivät ole vain vanhojen pariskuntien humpan hytkyttelyä vaan että niistä on moneksi. Jokaisen tulisi kokea tuo ainutlaatuinen ilmiö. Lavatansseissa on ihan omanlaisensa tunnelma; ihmiset ovat iloisia, nauttivat elämästä ja siihen aitoon tunnelmaan pääsee vain kokemalla sen itse.

Sain Hyvinvointimatkailu ja sen hankkeistaminen -opintojaksolla käsiini listan Helsingin kaupungin matkailu- ja kongressitoimiston projektihankkeista. Valitsin listalta oman kiinnostukseni vuoksi kohdan: ”Tanssia pidetään yhtenä wellness-muotona. Mitä suomalaisesta tanssikulttuurista voitaisiin hyödyntää?” Olin tämän jälkeen Helsingin kaupungin matkailu- ja kongressitoimiston opinnäytetyöaiheeseen perehdytyksessä 15.4.2010. Siellä markkinointisuunnittelija Mari Lihr kertoi Helsingin matkailun strategioista, päämääristä, visioista, markkina-analyyseistä ja kehitysprojekteista.

Matkailu- ja kongressitoimiston toiminta-ajatuksena on markkinoida Helsinkiä matkailu- ja kokouskaupunkina, tiedottaa alueen matkailupalveluista, edistää matkailuelinkeinon kehittymistä sekä vahvistaa kaupungin vetovoimaa. Visiona puolestaan on, että Helsinki tunnetaan yhtenä kilpailukykyisimmistä kaupunkikohteista Euroopassa ja sillä on vahva, omaleimainen brändi. Lisäksi visioon kuuluu, että Helsinki on ympärivuotinen, vetovoimainen ja tapahtumistaan tunnettu vapaa-ajan matkakohde. Myös Pohjoismaiden johtava ja Euroopan laadukkain kokouskaupunki sekä Itämeren ohittamaton risteilykaupunki ovat mukana visiossa. Erityisesti pitkä seitsemän kuukauden mittainen talviaika on Helsingin matkailulle valtava haaste, jonka ratkaisemiseksi innovatiiviset ideat ovat hyvin tervetulleita. (Lühr 2010.)

Helsingin kaupungin matkailustrategian mukaan tavoitteena on Helsingin brändääminen vetovoimaisena matkailukohteena. Helsinkiä markkinoidaan merellisenä, idän ja lännen kohtauspaikkana, kulttuuripainotteisena, inhimillisenä ja ystävällisenä. (Helsingin kaupungin matkailustrategia 2008- 2012.)

5.3 Lavatanssituote ja markkinointi

Lavatansseihin lähdön motiivina voi olla pelkästään liikunta, mutta myös menneiden muisteleminen tai toteutusympäristö. Elämys voi syntyä kesäisen luonnonmaiseman nauttimisesta ja iloisesta tunnelmasta. Luonnossa oleminen rauhoittaa mieltä ja rentouttaa. Lisäksi sosiaalinen kanssakäyminen voi olla motiivina. Matkailijan elämys muodostuu omasta tanssimisen ilosta, omasta suorituksesta sekä sosiaalisista kontakteista muiden alan harrastajien kanssa joko varsinaisessa harrastuksessa tai siihen liittyvässä muussa sosiaalisessa toiminnassa. Suomen tanssiva kansa tai iskelmäkansa kokoontuu ja he edustavat ikään kuin omaa heimoaan, sillä heillä on samat mielenkiinnon kohteet.

Suuret ikäluokat ovat edelleen suurimpana ryhmänä tanssilavoilla, mutta nuorten osuus on viime vuosina tasaisesti lisääntynyt. Huomionarvoista on, että nuoret myös osaavat tanssia. Heidät pitää vain saada innostumaan. Asiakkaat ovat kaupunkilaisia, mökinomistajia ja tanssinharrastajia. Ne kansainväliset matkailijat, joilla matkan päämotiivina on terveys- ja kunto liikunnan harrastaminen, ovat oma markkinoinnillinen kohderyhmänsä, joka, ainakin toistaiseksi on määrällisesti suhteellisen pieni. Liikuntamatkailun asiakkaat muodostuvat kotimaisista ja ulkomaisista vapaa-ajan matkailijoista sekä nykyisin yhä useammin myös työmatkalaisista. Matkailupalvelujen käyttäjien kasvava ryhmä, yli 55-vuotiaat seniorimatkailijat, käyttävät paljon myös liikuntamatkailun palveluita. Samoin perheiden osuus asiakkaista kasvaa. Liikuntamatkailun palveluja tuotettaessa on huomioitava eri asiakasryhmien tarpeet ja mahdollisuudet osallistua lajiin ja sovellettava palvelujen vaikeusaste asiakkaiden voimien ja kykyjen mukaisiksi.

Laadukkaassa hyvinvointimatkailutuotteessa tai -palvelussa asiakkaan henkilökohtaiset niin kehon, mielen kuin sielunkin tarpeet on huomioitu. Palveluympäristö on tuotteen tärkeä elementti. Ympäristö on esteettinen ja rauhallinen. Palvelun tuottajalla on korostetun korkealaatuinen tietotaito sekä palveluattitus. Wellness-tuote voidaan suunnata mille tahansa asiakasryhmälle: liikematkustajille, naisille tai esimerkiksi senioreille (MEK 2009.)

Yksilön hyvinvointi on vallitsevassa yhteiskunnassa keskustelun aihe. Kilpailu, kiire ja stressi ajaa ihmisiä etsimään harmoniaa kehon, mielen ja sielun välille. Tämä arvomaailman muuttuminen luo kysyntää wellness-tuotteille. Nykyisen tietoyhteiskunnan puhutaan muuttuvan elämysyhteiskunnaksi. Elämysyhteiskunta korvaa tietoyhteiskunnan talouden rakennemuutosta siirtyessä tuotantotaloudesta palvelu- ja elämystalouteen. Tietoyhteiskunnassa korostui järki ja tieto. Elämysyhteiskunnassa korostuu sydän ja tunne. Elämysyhteiskunnassa ominaista on, että jatkuva onnen ja hyvän olon etsintä on luonnollinen osa arkea. (Puustinen & Rouhiainen 2007, 215.)

Matkailutuotteen markkinoinnissa mielikuvien ja elämysten rakentaminen ja välittäminen on kannattavaa. Tunteet tiedon sijasta, ihmisten mieliin ja sydämiin kohdistuva markkinointi ja hyvinvointipalvelun välittämät arvot ja merkitykset ovat avainasemassa. Markkinointiviestinnässä, kuten muussakin toiminnassa painotetaan faktatietojen sijaan tarinoita, tunnelmia ja merkityksiä. Ostamalla palvelun asiakas jäsentää omaa identiteettiään sekä tuntee kuuluvaansa maailmaan, jota tuote edustaa. (Puustinen & Rouhiainen 2007, 65-66.)

Asiakaspalvelun psykologiaan ja palvelujen markkinointiin kiinnittää huomiota Rouhiainen (2006, 269- 278) luvussa, joka käsittelee asiakaslähtöisyyttä. Rouhiainen havainnollistaa asiakkaan toiveita ja tarpeita ”turistin seitsemällä ikävällä”, joita ovat ikävä paratiisiin, ikävä lapsuuden satumaahan, ikävä taiteen maailmaan, ikävä lepoon, ikävä löytöretkille ja seikkailuun, ikävä rakkauteen ja ikävä ikuiseen elämään, kuolemattomuuteen. Nämä ikävät siis painavat Rouhiaisen mukaan turistin liikkeelle, etsimään ainakin hetkittäistä täyttymystä. Lavatanssit -väline turistin seitsemään ikävään (Liite 2.) Suomalaiseen mentaliteettiin sopii myydä aitoja, kestäviä ja hyvin suunniteltuja tuotteita pikemminkin kuin trendituotteita. Ei ole vaikea kuvitella, ettei muualta maailmasta löytyisi riittävästi ihmisiä, jotka arvostaisivat samoja asioita kuin suomalaisetkin, rehellisyyttä, aitoutta, kestävyyttä ja ekologisuuutta. Onnistuneessa palvelupaketissa korostuu näiden asioiden lisäksi paikallisten yritysten välinen saumaton yhteistyö. Suomen hyvinvointimatkailumarkkinat ovat vielä pienet ja alan yritykset ovat pieniä joten verkostoituminen on kannattavaa. Yritysten on hedelmällistä yhdistää voimavarojaan ja saada yhdessä aikaan sekä asiakasta että palvelun tarjoajaa tyydyttävä tuote. (MEK 2009.)

5.4 Kulttuurienvälinen viestintä

Kun vieraan maan kulttuuria tai vieraampaa oman maan kulttuuria tarjotaan matkailijalle, on usein ongelmana se, mikä on oikea määrä kulttuuria. Miten paljon matkan kokonaisuudessa voi olla eksoottista tai erilaista elämää, sellaista, joka poikkeaa matkailijan omasta elinympäristöstä ja omasta maailmasta? Vieraan kulttuurin kohtaamisessa matkailussa pitää huomioida asiakkaan mahdollisuudet ja halu omaksua tai ylipäätään kohdata paikallisuutta.

Lavatanssikulttuurin markkinoimisessa ulkomaisille asiakkaille on paljon parantamisen varaa. Lavatanssikulttuurin tarjoamisessa ja sen markkinoinnin suunnittelussa auttaa kulttuurienväliseen viestintään tutustuminen ja potentiaalisten asiakkaiden toiveiden ja tarpeiden huomiointaminen. MEK:in kartoituksista ja tutkimuksista on tässä hyötyä.

Hyvinvointi- ja wellness-palveluiden tarjonta ja kulutus ovat kulttuurisidonnaisia asioita. Jokainen maa luo omannäköisensä tuotteet ja nimikkeet niille. On hyvä tiedostaa eroavaisuudet, jotta jokaista asiakasryhmää voitaisiin ymmärtää. Päämarkkina-alueet suomalaisten hyvinvointimatkaluotteen kansainvälisessä kehittämisessä ovat MEKin peruskartoituksen (MEK 2005) mukaan Saksa, Ruotsi, Venäjä, Alankomaat ja Ranska. Jatkossa tulevat olemaan myös Iso-Britannia, Japani ja Kiina.

Tutustuin MEKin peruskartoituksen (2005) päämarkkina-alueiden asiakkaiden toiveisiin suomalaiselta hyvinvointilomalta lavatanssikulttuuria silmällä pitäen. Saksalaiset toivovat suomalaiselta hyvinvointilomalta saunaa, kulttuuritarjontaa, tutustumista suomalaisiin ja kansanperinteeseen, aktiviteetteja, mutta myös rauhaa ja rentoutumista. Ruotsalaiset puolestaan toivovat erilaisia aktiviteetteja, kiertoajeluja ja huviretkiä. Venäläisiä kiinnostaa kuntoilu. Ranskalaiset haluavat tutustua maahan ja sen ihmisiin. Heille sosiaalinen kanssakäyminen on tärkeää ja heitä kiinnostavat erilaiset juhlat ja paikalliset aktiviteetit. Myös urheilu ja liikunta sekä kulttuuri kiinnostavat.

5.5 Reliabiliteetti ja validiteetti

Tutkimuksen reliabiliteetti tarkoittaa tulosten toistettavuutta ja tutkimuksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Validiteetti puolestaan tarkoittaa tutkimuksen pätevyyttä eli tutkimusmenetelmän kykyä mitata sitä, mitä on tarkoituskin mitata. Laadullisissa tutkimuksissa henkilöiden, paikkojen ja tapahtumien kuvaukset ovat keskeisiä. Validiteetti merkitsee kuvauksen ja siihen liitettyjen selitysten ja tulkintojen yhteensopivuutta. Kysymys on: sopiiko selitys kuvaukseen eli onko selitys luotettava? Laadullisen tutkimuksen luotettavuudesta kertoo tutkijan tarkka selostus tutkimuksen toteuttamisesta ja tulosten tulkinnasta. Tulosten tulkinta

vaatii tutkijalta kykyä punnita vastauksia ja saada ne sisällytettyä teoreettiselle tasolle. Tutkijan tulee perustella tulkintansa ja päätelmänsä. (Hirsjärvi ym. 2010, 231- 233.)

Laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on sen myöntäminen, että tutkija on itse tutkimuksensa tutkimusväline. Tutkimuksen pääasiallisin luotettavuuden kriteeri onkin tutkija itse ja luotettavuuden arviointi koskee koko tutkimusprosessia. Tämän takia laadulliset tutkimusraportit ovat henkilökohtaisempia, tutkijan omaa pohdintaa sisältäviä, kuin määrälliset tutkimukset. (Eskola & Suoranta 2003, 210- 213.)

Laadullisessa tutkimuksessa käytetään vakuuttavuuden käsitettä ja kehittämistoiminnassa luotettavuus tarkoittaa ennen kaikkea käyttökelpoisuutta. Kehittämistoiminnan yhteydessä syntyneen tiedon tulee olla hyödyllistä. Tutkijan on vakuutettava tekemällä tutkimusta koskevat valinnat ja tulkinnat näkyviksi. Kehittämistulosten kannalta käyttökelpoisuus tarkoittaa kehittämisprosessin seurauksena saamien tulosten hyödynnettävyyttä. (Toikko & Rantanen 2009, 121- 126.)

Opinnäytetyössä ei mitata mitään vaan sen laatu on kvalitatiivinen. Ilmiölle omistautuneena ja tutkimuskohteessa aikaa viettäneenä tutkijan tutkimustuloksia voidaan pitää luotettavina. Tutkijan on näytettävä aineisto ja siihen perustuva tulkinta avoimesti, eli tutkija vakuuttaa tutkimuksensa pätevydestä. Tutkija osoittaa uskottavasti tutkimuskohteen oikeutta päästä tietoisuuteen ja osoittaa omaa uskomista siihen. Työn ote on pohtiva. Tutkijan virhetulkinnan mahdollisuus tutkimusaineistoa analysoitaessa on olemassa.

6 Tulokset

Tutkimustuloksista sekä opinnäytetyön teoreettisesta aineistosta koottiin SWOT-analyysi (Taulukko 1.), josta suomalaisen lavatanssikulttuurin vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat hyvinvointimatkailutuotteena tulevat selkeästi ilmi. SWOT-analyysi toimii työkaluna kehittämisehdotusten pohtimisessa.

<p>Vahvuudet</p> <p>Suomen vetovoimatekijät Positiivinen maakuva Luonto ja ympäristö Historia ja kulttuuri Vahva liikuntaperinne Hyvät liikenneyhteydet Ainutlaatuisuus Kasvava kysyntä Suomalainen osaaminen ja laaja tietotaito (teknologia, terveydenhoito, kuntouttaminen, hyvinvointi) Puhtauden ja hygieenisyyden korkea taso Ihmisten kanssa toimiminen Harrastuksen ja elinkeinon yhdistettävyyden Monipuolisuus sisällöissä Hyvät, luotettavat yhteistyökumppanit Toimiva verkosto Taloudellisen menestymisen mahdollisuudet</p>	<p>Heikkoudet</p> <p>Hyvinvointitarjonnan hajanaisuus Kansainvälinen tunnistettavuus Ydintuotteen tunnistaminen Markkinointiviestintä Myyntitaito Paikallaan junaaminen Arkuus kehittää ja kehittyä -uusiutuminen Tuoteinnovaatiot Yhteisten tuoteideoiden tukeminen Kausiluontoisuus -sesonki- Kuka on valmis maksamaan? Kuinka lisäarvoa saadaan tuotteelle? Kilpailu Kopiointi, kateus Taloudelliset, turvallisuus-riskit Taloussuhdanteet Byrokraattiset velvoitteet ja rahareiät Esteettömyys</p>
<p>Mahdollisuudet</p> <p>Kasvava kysyntä Kansainvälinen tunnettavuus Luovuus, mielikuvituksellisuus Uuden tuotteen kehittäminen tai vanhojen muokkaaminen ja uudistaminen Segmentoinnin tarkentaminen Heimottumisen huomioiminen Markkinointi Toiminnan kehittäminen ympärivuotiseksi Oikea, moni osaava henkilökunta Verkostoituminen, yhteistyökumppanit Markkinointiyhteistyö (elintarvike-, kosmetiikka- ja hoitotuote- sekä laite- ja välinevalmistajien kanssa) Olemassa olevien hankkeiden tulosten parempi hyödyntäminen Mökki- ja maaseutumatkailutarjonnan rikastaminen Kylpylä- ja urheiluopistoverkostojen hyödyntäminen Mittatilaustuotteet Asiakas- ja ihmislähtöisyys Asiakaskunnan ja -profiilien tunteminen Eri kansallisuuksien toiveiden huomioiminen Oikeiden jakelukanavien valinta, löydettävyys Laatutason nostaminen kv- matkailijan vaatimustasoa Jakelutie- ja hinnoitteluyhteistyö</p>	<p>Uhat</p> <p>Kiristynyt kilpailutilanne Kyydistä putoaminen Trendimuutokset Muutokset asiakaskunnassa Elämys- ja viihdekeskukset Sääolot Turvallisuus, tapaturmat, huono maine Ympäristöriskit - eroosio, roskaantuminen, saastuminen Hyvinvointipalvelut ja viihde asia, josta tingitään Keikkatyöläisten hankala saatavuus Lainsäädäntö Yleisten mielipiteiden muuttuminen Vakuutukset ja ”turvallisuushössötys” Liiallisen riskin ottaminen taloudellisen tulon saavuttamiseksi Palveluketjun katkeaminen</p>

Taulukko 1: SWOT Lavatanssikulttuurin hyödyntäminen hyvinvointimatkailussa

6.1 Lavatanssituotteen osat

Lavatanssituote itsessään sopii lisäosaksi sekä hyvinvoinnin perustarjontaan että muihin matkailuteemoihin, kuten kulttuuri ja aktiviteetit. Suurimpana heikkoutena lavatanssikulttuurissa on sen sesonkiluonteisuus. Kesä on työntäyteinen toisin kuin seitsemän kuukauden talviaika. Suurin kehityshanke onkin iskelmäiltojen ja muiden erilaisten tanssikulttuuritapahtumien tuottaminen ja järjestäminen talviaikaan. Lisäksi voisi suorittaa asiantuntijaopastuksia lavatanssikulttuuriin liittyen kulttuurikohteissa ja järjestää kulttuuriin liittyviä draamatoteutuksia. Taiteen ja viihteen ottaminen mukaan osaksi matkailutuotetta tuo kulttuurimatkailuun uusia ulottuvuuksia ja mahdollisuuden asiakkaan mielenkiinnon kasvamiseen.

Lavatanssit toimisivat TYKY-tuotteena. TYKY on lyhenne työkykyä ylläpitävästä toiminnasta. TYKY-hankkeita järjestetään työpaikoilla ja niiden tavoitteena on ylläpitää työväestön työkykyä eli jaksamista työssä ja elämässä. Fyysistä kuntoa pidetään yllä asiakkaiden lihaskunnan ja liikunnallisten valmiuksien kehittämällä. Henkistä kuntoa puolestaan opettelemalla rentoutumaan. Sosiaalista kuntoa taas ylläpidetään yhteistoiminnalla ja yhteistyöllä, joissa korostuvat vuorovaikutus ja sen merkitys ihmisten välisessä kanssakäymisessä. Työhyvinvointiin kiinnittää huomiota Lukkarila (2010, 13), joka painottaa työn merkitystä ihmiselle. Hän mainitsee työn olevan tapa kokea itsensä tarpeelliseksi, toteuttaa itseään ja lisäksi kokea kuuluvansa jonnekin.

Kun otetaan käsittelyyn ikäihmiset, on havaittu merkkejä siitä, että he ovat alkaneet kantaa huolta omasta toimintakyvystään tulevina elinvuosinaan ja lisäksi merkkejä, että siellä on uutta kiinnostusta heräämässä tähän lavatanssikulttuuri-asiaan, onhan se heille tuttua nuoruudesta. On todettu, että mikään muu lääke ei estä vanhenemista niin paljon kuin liikunta ja jos fyysistä toimintakykyä lisätään, autetaan sillä selviytymistä jokapäiväisen elämän vaatimuksista. Toimintakykyä voidaan siis harjoittaa ja lisätä ja se on tärkeä mitta vanhuudessa. Liikunta on nuorille suotavaa, aikuisille terveellistä ja ikäihmisille elämänehto. Eli siis jos ihmiset hoitavat tanssien fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kuntoaan, siitä tulee kustannussäästöjä yhteiskunnalle. Syntyneen hyvinvoinnin seurauksena kunnallisten palvelujen kysyntä saattaa vähentyä.

6.2 Tanssiperinne, musiikkiperinne ja tapahtumat

Suomalainen vanha tanssiperinne on ensi sijassa tanhuja ja piirileikkejä. Nuorempaa tanssiperinnettä edustaa tanssilavakulttuuri. Verhelä ja Lackman (2003, 172) ovat panneet merkille, että Seinäjoen tangomarkkinat on merkittävä matkailutapahtuma, samoin kuin Kaustisten kansanmusiikkijuhlat. Lisäksi he ovat tulkinneet, että tanssiperinteestä tanhuja ja piirileikkejä käytetään liikunta- ja terveysturmatkailun osina ja ne soveltuvat hyvin osallistuviin matkai-

luohjelmiin esimerkiksi tanssiaskelten opetuksen muodossa. Musiikillisesti lavatanssikulttuuri muuntautuu moneksi, joista esimerkkejä ovat erilaiset teemaan sopivat tapahtumat, levyraudit, Suomi Filmi -illat, iskelmämusiikki-illat ja karaoke.

Kansainvälisesti näkyvimpinä kulttuurimatkailetuotteina voidaan pitää Pori Jazzeja ja Savonlinnan oopperajuhlia. Suurilla tapahtumilla saadaan houkutelua paljon matkailijoita, mutta tapahtumat ovat lyhytkestoisia. Sen sijaan erilaisilla yleisopastuksilla tai näyttelyyn, konserttiin tai oopperaan liittyvillä teemaopastuksilla voi täydentää matkailijan kokemusta ja saada samalla pitkäaikaisempaa vaikuttavuutta ja mahdollisuuden jatkuvuuteen. Kesä on lavatanssien ja erilaisten tapahtumien kulta-aikaa. Osana paikalliskulttuuria järjestetään lähes jokaisessa Suomen kylässä jonkinlainen tapahtuma, kyläjuhla, festivaali tai muu tilaisuus, jonka tarkoituksena on tarjota huvia ja virkistystä paikallisille ihmisille ja kesäasukkaille sekä samalla houkutella paikalle matkailijoita. Tapahtumilla on merkittävä osuus matkailutulojen muodostumisessa.

Euroopan unionin kulttuuripääkaupungit -ohjelma on lisännyt EU-maiden kaupunkien matkailijoita ja matkailutuloja. Samalla matkailijoille on tuotettu runsaasti kulttuurien eri osa-alueisiin liittyviä tapahtumia ja ohjelmalveluita. Kulttuuripääkaupungista matkailijat hakevat nimenomaan taide-elämyksiä ja kulttuurikokemuksia tai sitten muun matkailun ohessa osallistuvat siellä järjestettäviin tapahtumiin. Positiivisia matkailun seurauksia ovat paikkakunnan kansainvälinen ja kansallinen arvostus, vahvistunut identiteetti, lisääntynyt yhteydenpito paikkakunnan ja ympäröivän maailman välillä, vahvistuneet paikalliset ja omaperäiset taidot ja osaaminen, rakennuksien ja rakennelmien parantelu ja rahoitus. Tässä tulee kysymykseen näkökanta, jossa mietitään, kannattaako matkailun laajentaminen ja kaupallistaminen kohteessa vai ei, autenttisuuden katoaminen ja ajankohtaisuuden katoaminen, kun keskitytään perinteeseen eikä muisteta elää tätä päivää.

Tässä tulee erityisesti esiin tanssilavaperinteen soveltaminen nykypäivään, nykyihmisen tarpeisiin ja nykyajan puitteisiin. Miksei panostettaisi kuin kulttuuripääkaupunkina? Lavatanssit sopisivat hyvin päiväohjelmaksi ulkomaisille risteilyasiakkaille. Samalla saataisiin aktivoitua tanssiopistoja sekä tanssinharrastajia ja -osaajia. Television tanssiohjelmat, kuten ”Tanssii tähtien kanssa” keräävät tanssimisesta kiinnostuneita ihmisiä television ääreen ja saavat heidät mahdollisesti innostuneeksi ilmoittautumaan tanssikursseille tai lähtemään tanssimaan. Saman vaikutuksen voi tehdä kilpatanssien seuraaminen. Tanssikilpailujen seuraaminen on viihdettä ja passiivista liikuntamatkailua. Tanssiohjelmia voisi hyödyntää tuotteena.

Varsinaisia aktiviteetteja on kulttuurimatkaileuksessa harvoin tarjolla, lukuun ottamatta esimerkiksi roolipelejä ja larppaamista. Elämysteollisuudessa on havaittu merkkejä, että ollaan siirtymässä informaatioyhteiskunnasta fantasiayhteiskuntaan, joka pitää sisällään roolipelit ja

Harry Potterit. Verhelä ja Lackman (2003, 168) mainitsevat, että roolipeleiksi kutsutaan pelejä, joissa osallistujat esittävät eri rooleja ja pidemmälle vietyinä roolipelit ovat improvisaatio-teatteria, joissa osallistujat ”oikeasti” näyttävät improvisoiden. He mainitsevat, että näyttelijät esittävät teatteria itselleen ja että vuorosanoja ei ole kirjoitettu vaan etukäteen määritelty ainoastaan pelin tavoitteet ja annettu mahdollisesti vihjeitä miten tavoitteisiin voisi päästä. Näillä tiedoilla peli käynnistetään ja tarina etenee jokaisen osallistujan panoksella eteenpäin. Jokaisen roolihenkilön tuntee vain pelaaja itse. Usein osallistujat tekevät omat pukunsa itse ja hankkivat tarvittavan rekvisiitan.

Ohjelmapalveluyritys voi sisällyttää tuotteeseen tarinan ja hankkia tarvittavan materiaalin. Roolipelien ja larppaamisen teemoina lavatanssikulttuuria tuotteistaessa voisivat olla vanhat Suomi Filmit, tunnetut musikaalit, Suomen rockabilly-historia tai 60-luvun Suomen nuorten jutut. Lisäksi teemojen ympärille voisi järjestää erilaisia leirejä ja retkiä.

6.3 Historia ja perinteet

Perinnematkailu on matkailua, jossa perinne on matkailutuotteen ydin. Perinnematkailussa voidaan käyttää sekä aineellisia että aineettomia elementtejä. Perinteisiksi historiaan liittyviksi matkailukohteiksi luetaan museot, joissa esitellään paikallista, alueellista tai kansallista esineistöä, historiaa ja sen vaiheita. Monet museot elävöittävät tarjontaansa ohjelmatoiminnalla, josta esimerkkeinä ovat teemapäivät, tapahtumat ja työnäytökset. Tällaisia ohjelmia tarjotaan yleensä harvakseltaan ja usein tilauksesta ryhmille. Näytösluonteiset tuotteet ovat lähellä perinnematkailua ja historiapainotteisiin tuotteisiin liittyy olennaisesti opastus.

Suomalaista lavatanssikulttuuria, sen perinteitä ja historiaa voisi hyödyntää teemapäivin, tapahtumin ja työnäytöksiin Helsingissä esimerkiksi Seurasaaressa ja Suomenlinnassa. Teemana voi olla muun muassa salaiset nurkkatanssit tanssikiellon aikana. Erilaisten hovi- ja kartanotanssien maailmaan voisi päästä tuotteistamalla tansseja kartanoiden ohjelmapalvelutarjontaan. Kartanoihin liittyvää ohjelmapalvelutarjontaa löytyy ainakin itäisellä Uudellamaalla Sälinkään, Mäntsälän ja Hirvihaaran kartanoissa.

Liikennevälineet, niiden käyttö ja historia ovat aiheena useissa matkailutuotteissa. Eri liikennemuotojen kehitystä esitellään muun muassa automuseoissa, Raitiovaunumuseossa sekä Ilmailumuseossa. Liikennepalveluista ja liikennettä palvelevista välineistä on kehitetty asiakkaita kiinnostavia ohjelmapalvelutuotteita, joista esimerkkejä ovat Jäänsärkijä Sampo-tuotteet Kemissä, missä asiakkailla on mahdollisuus risteillä jäänsärkijällä ja kokeilla jäisessä vedessä kellumista pelastuspuvussa. Pappatunturi-safarilla matkailijat pääsevät menneen ajan tunnelmaan pukeutumalla Suomi-verkkareihin tai haalareihin ja ajelemalla 50- ja 60-lukujen mopoilla oppaan ohjauksessa.

Yhteiskuljetuksia ja tanssilava-teemaoppaita olisi hyvä saada lavoille. Traktorikuljetukset voisivat tuoda matkailijalle elämyksen mahdollisuuden. Lavatanssikulttuurin lisäämistä kaupunkiin voisi elävöittää vanhojen kyläilmoitustaulujen tuominen kaupungille tai traktorin perälavan näkyminen kaupungissa.

Verhelä ja Lackman (2003, 169) mainitsevat parhaana esimerkkinä Kuninkaantien, joka kulkee Turusta Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan kautta itärajalle. Sen varrella on teemaan liittyviä ohjelmapalvelutuotteita ja reitistä on laadittu esitteitä ja kartta, joiden mukaan matkailijat voivat siirtyä kohteesta toiseen pitkin Kuninkaantietä. He mainitsevat lisäksi Tuusulan rantatien, jonka varrella teemat nousevat siellä aikanaan vaikuttaneiden taiteilijoiden kuten Eino Leino, Pekka Halonen, Eero Järnefelt, Jean Sibelius, Juhani Aho ja J.H. Erkko elämästä ja taiteesta.

Iskelmä- ja lavatanssikulttuurillakin on oma historiansa ja siihen on vaikuttanut monet taiteilijat ja artistit. Näiden ympärille voisi järjestää jotain tanssipolun kaltaista. Iskelmä-musiikin historiaa, tanssilavojen historiaa, tanssihistoriaa tanssi-iltoineen ja iltamineen sekä esimerkiksi Suomen sotahistoriaa voisi hyvin hyödyntää.

6.4 Vuotuiset juhlat ja perinteet

Suomessa on monia vuotuisjuhlia, joiden perinteitä hyödynnetään matkailupalveluissa. Tällaisia ovat muun muassa laskiainen, pääsiäinen, juhannus, kekri ja joulu. Parhaiten on selvästi hyödynnetty joulu. Lähes joka paikkakunnalla on omia joulutapahtumia ja jouluna matkailukeskuksissa ja hotelleissa järjestetään jouluperinteeseen liittyviä ohjelmia. Tavoitteena on tehdä jouluun liittyviin tarinoin ja historiaan pohjautuva elämystuote, jonka kantavana teemana on aitous.

Miksei lavatansseja ole tuotteistettu vuotuisiin juhliin enemmän? Meillä on Tapanin tanssit ja juhannustanssit. Lavatansseista on paljon muuhunkin. Esimerkiksi laskiainen on toiminnallisena tapahtumana helposti hyödynnettävissä. Perinteisiä laskiaisaktiviteetteja voi hyödyntää myös matkailijoille tarjottavissa ohjelmissa: mäenlasku, napakelkkailu potkukelkkailu, luistelu, rekiretki ja ruoka. Monotansseja järjestetään joissain paikoissa, kuten laskettelukeskuksien ravintoloissa, mutta lavatansseja voisi hyödyntää talviteeman ympärille enemmänkin.

Pääsiäisperinteisiin liittyviä ohjelmapalveluita on tarjolla lähinnä lapsille tarkoitetuissa ohjelmissa hotelleissa. Pääsiäiseen voisi sopia myös lavatanssit. Pääsiäisen aikana kuuluu virsiä, pääsiäislauluja ei oikein ole. Tiputanssi- ja Tipitii-meininki kevättansseineen sopisi pitkien pyhien iloksi. Juhannuksen perinne, juhannustanssit, kokot ja sauna vastoineen on keskikesän

matkailuohjelma. Kekri on ennen vanhaan ollut merkittävä juhla. Silloin renkien, piikojen ja muiden palkollisten pestit olivat katkolla ja kaikki kokoontuivat yhdessä juhlimaan muutaman päivän vapaasta. Kekrin tuotteistus on lapsen kengissä. Mahdollisuuksia tanssien tuotteistamiseen kekrin ympärille olisi.

Amerikasta on levinnyt meille Suomeen muutamia sikäläisiä juhlapäiviä, kuten ystävänpäivä, kiitospäivä ja halloween. Nämä ovat kuitenkin herättäneet vastareaktioita suomalaisen perinteen ystävässä. Amerikkalaisilla tanssiaiset ovat näkyvä ja mieleenpainuva osa heidän elämässä. Onhan suomalaisillakin vanhojen tanssit ja amianssit. Lukion vanhojen tanssien jälkeen voi olla, että ei olla tekemisissä tanssien kanssa, mutta tässä olisi yksi teema, jota voisi hyödyntää enemmän.

Suomalainen saunakulttuuri on vahva ilmiö ja suomalaisen hyvinvoinnin tärkeä elementti. Saunominen on suomalaisten kulttuurinen piirre ja Suomen matkailussa hyödyntämättä kokonaisvaltaisena vetovoimatekijänä. Ainutlaatuinen saunakulttuuri on erinomainen hyvinvointimatkailutuote ja elämystuote parhaimmillaan.

Tansseihin valmistautumiseen saattaa kuulua tanssien harjoittelu ja lisäksi muu valmistautuminen ja pukeutuminen. Pukeutumiseen liittyen ja ekologisuuteen yhdistäen voitaisiin kirpputoreja hyödyntää ja yhdistää yhteistyöhön lavatanssikulttuurin hyödyntämisessä. Nostalgiset asiat ovat nyt myyviä. Lisäksi vaatteiden avulla erotetaan omana persoonallisena yksilönä ja kirpputoreilla vaatteilla on tarinaa. Jo itse tansseihin valmistautumista voitaisiin hyödyntää enemmän. Voisi olla Matka lavatanssien maailmaan -paketteja, joihin sisältyisi tansseihin valmistautuminen johon liitettäisiin sauna ja peseytyminen, vaatetus kirpputorilta hankittuihin tanssivaatteisiin, tanssiopetus ja yhteiskuljetus tanssipaikalle. Yrityksiä olisi tarkoituksena saada yhteistyöhön.

7 Johtopäätökset

Lavatanssit on monipuolinen ja monta tekijää yhdistävä harrastus. Siinä nivoutuu yhteen niin liikunta, kulttuuri, musiikki, kuin ihmisten kohtaaminen. Se on mielestäni Suomea ja suomalaisuutta parhaimmillaan. Uskon, että kansalaisilla on halu tai tarve palata jossain vaiheessa aitojen, perinteisten asioiden pariin.

Tulevaisuuden matkailualan trendeiksi on ennustettu autenttisuuden ja alkuperäisyyden veto voiman säilyminen ja kasvattaminen. Epävarmuuden on ennustettu ajavan ihmisiä tuttuun ja turvalliseen, johonkin, jonka he tuntevat. Kovien arvojen vastapainoksi palaavat pehmeät elämänarvot, joita ovat kehon ja mielen harmonia. Elämänlaadun ja kunnon arvostus kasvat-
taa kokonaisvaltaisen wellness- ajattelun suosiota. Ennakoimalla markkinoita ja asiakkaiden

muuttuvia tarpeita ja arvoja voidaan palvelutuotteita kehittää ajan vaatimuksia vastaaviksi. Hyvinvointimatkailun asiakasprofiilien, trendien ja heikkojen signaalien tunnistamisella on keskeinen osuus matkailualan nopeatempoisessa ympäristössä. Tällä hetkellä paluu menneeseen ja nostalgiset asiat myyvät.

Lavatanssikulttuurin ja tanssilavojen tilasta ollaan Suomessa ajoittain huolestuneita. Mielestäni on huolestuttavaa, kun niistä esiintyy harhakuvia ja -luuloja, niitä ei arvosteta riittävästi ja ne saatetaan leimata vanhanaikaiseksi maalaisten harrastukseksi. Nuorten keskuudessa paritanssi lajina menettää suosiotaan ja kilpailevaa toimintaa on paljon. Tanssi on lajina mitä parasta liikuntaa ja yhdessä tekemistä. Illan aikana näkee ja kokee paljon asioita, joita on mukava muistella vielä pitkänkin ajan päästä. Tämä kulttuuri tarvitsisi jonkinlaisen esille-tuonnin. Hyvinvointimatkailutuotteena se toimisi.

Wellness-matkailu on merkittävä ja kasvava matkailumuoto. Sen saralla Suomella on paljon kehitettävää. Helsingin ja koko Suomen brändääminen hyvinvointimatkailukohteena on tulevaisuuden mahdollisuus matkailualalla. Hyvinvointimatkailun kehitys etenee vauhdikkaasti ja ilman asiakaslähtöistä ja kohdennettua tuotekehitystä, markkinointia ja myyntiä, Suomi putoaa kyydistä. Kilpailu kiristyy koko ajan. On tehtävä markkinointiyhteistyötä ja verkostoiduttava eri toimialojen kanssa. Suomalaista tietotaitoa, osaamista ja teknologiaa on hyvä hyödyntää hyvinvointimatkailuteemassa.

Suomalainen hyvinvointimatkailu ei hyödynnä suomalaisuutta ja suomalaisia tuotteita riittävästi liiketoiminnassaan. Suomen hyvinvointimatkailun haasteena on nimenomaan se, että suomalaiset kuluttajat haluavat nykyaikaisia hyvinvointimatkailupalveluja ja -tuotteita, kun taas kansainväliset kuluttajat etsivät perinteistä suomalaisuutta. Suomen matkailun tulisi ammentaa sisältöä suomalaisesta kulttuurista ja maaseudulta. Suomalaista kansanperinnettä noudattavat palvelutuotepaketit kiinnostaisivat eksoottisuudellaan etenkin ulkomaalaisia asiakkaita.

Lavatansseja ei ole käytetty hyvinvointimatkailun markkinoinnissa ja tuotteistamisessa riittävästi hyväksi. Lavatanssit toimivat omana itsenäisenä hyvinvointituotteenaan, mutta ovat kätevästi yhdistettävissä muihin hyvinvointituotteisiin, esimerkiksi sauna. Ekologisuus, eettisyys ja luonnonmukaisuus istuvat hyvin Suomi-brändiin, joten niitä tulisi käyttää hyväksi myös Helsingissä eikä ainoastaan maaseutumatkailukohteissa.

Kasvumahdollisuuksia hyvinvointitarjonnan kehittämiseen Helsingissä on paljon. Lavatanssikulttuurin elämiseen ja kukoistamiseen Suomessa ja hyvinvointituotteen kehittämiseen Helsingissä kaivataan erityisesti Helsingin hyvinvointimatkailutarjonnan yhtenäistämistä. Palvelut ja tuotteet tulee paketoita, saatavuutta parantaa sekä markkinointitoimenpiteitä yhtenäis-

tää. Hyvinvointimatkailun kehittämisen haasteena pidetään erityisesti yhteistyön toimivuutta. Yhteistyötahoja on laajalti yli toimialan, ne tulisi vain saada mukaan. Erilaiset yhteistyötavat ja niiden toimivuus tarvitsee jatkotutkimusta.

Jatkotutkimuksin voitaisiin selvittää saunan ja lavatanssien saumatonta tuotteistamisyhteyttä ja lisäksi olisi myös hyödyllistä selvittää potentiaalisten kohderyhmien motiivit, elämäntyyli ja kulutuskäyttäytyminen jotta markkinointi voitaisiin kohdistaa tehokkaasti. Erilaisten pilot-tiprojektien teko ja niistä saatava hyöty olisi erinomainen tutkimusperusta.

8 Oman työn arviointi

Opinnäytetyön aiheen rajaaminen ei sujunut ongelmitta. Minulla oli pitkäaikainen kiinnostus aiheeseen ja intohimo aiheeseen liittyvien artikkelien haalimiseen. Minulla oli useita ideoita työn sisällöstä ja tutkimusongelman asettamisesta. Halusin pohtia lavatanssikulttuuria laaja-alaisesti ja monista eri näkökulmista. Työ ei onnistunut parhaalla mahdollisella tavalla siinä mielessä, että siihen ei ole tehty haastatteluja tai kyselyjä. Samaa aihetta voitaisiin tutkia syvemmin ja monesta eri näkökulmasta. Opinnäytetyön aihetta on tutkittu vähän, mutta varsinaista tutkimusaukkoa ei kokonaisuudessaan ollut. Työn tulokset eivät ole varsinaista uutta tietoa. Tutkimusmenetelmänä eivät olleet täysin kattavat menetelmät. Rinnalla olisi voinut käyttää kvantitatiivista tutkimusta. Hyödyllistä olisi ollut esimerkiksi kansainvälisten asiakkaiden kartoittaminen ja heidän kiinnostuksensa lavatanssikulttuuriin.

Tietojen kerääminen ja luokittelu muodostui haasteeksi samoin kuin omien kokemusten kirjallinen esittäminen tieteellisesti kirjoittaen. Haasteellista oli olla kriittinen ja ottaa vakavasti huomioon myös omille valinnoille vaihtoehtoiset ja vastakkaisetkin näkökulmat. Oman tutkimustyön arviointia olisi pitänyt pyrkiä tekemään kaikissa sen vaiheissa. Yksinkertaisuuden ja selkeyden säilyttäminen työssä oli haaste, koska olen luova ja omistautunut valitsemalleni aiheelle.

Kehittämistoimintaa voidaan pitää yhtenä työelämän osaamisalueena. Eri alojen asiantuntijat halutaan usein nähdä myös kehittäjinä. Oman erikoisalan asiantuntijan tulisi kehittää omaa erikoisalaansa, tuoda se esiin ja tuottaa uutta tietoa. Liiketoiminnan kehittämiseen liittyvä osaaminen on tärkeä taito. Ammattikorkeakoulusta valmistuvan tulisi osata työyhteisön jäsenenä kehittää omaa työtään ja yrityksen toimintaa. Sain valmiuksia tiedonhankintaan ja hankitun tiedon arviointiin, tieteellisen kirjallisuuden hyödyntämiseen, tutkimuksien ja muiden julkaisujen hyödyntämiseen sekä kirjallisen ilmaisun harjoittamiseen.

Lähteet

- Ahtiainen, M., Aromaa, V., Haapala, P., Hentilä, S. & Kauppinen, S. 2002. Suomen historianaikakirja. 1.-5.painos. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Astikainen, M. 2011. Paritanssin avulla mieli ja keho kuntoon. Tanssiviihde 2/2011, 23.
- Boxberg, R. 2011. Tanssista saa paljon hyvän olon energiaa. Tanssiviihde 2/2011, 24.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 2003. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 6. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita. 15. -16. painos. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.
- Jokinen, M. 2008. Tanssi on tekniikkalaji. Vapaaalippu- Forssan seudun kulttuuri- ja tapahtumalehti, 16.
- Kapiainen, P. 2004. Ken vois liekin sammuttaa. Yhteishyvä 7/2004, 9-10.
- Koiranen, M. 2011. Tanssimalla sidoksia ja siltoja. Tanssiviihde 2/2011, 4.
- Lahti, J. 2011. Stefan Wallin. Tanssikulttuuri elpyy yhdistystoiminnalla. Tanssiviihde 1/2011, 18.
- Laine, J. 2003. Suomalaisten nuorten tanssilavakulttuuri - modernia kansankulttuuria? Etnologian pro gradu-tutkielma. Jyväskylän yliopisto.
- Lehtonen, J. 2010. Tulevaisuuden trendejä matkailualalla. Laatutoni, 14.
- Lukkarila, A. 2010. Wellbeing DQN Matkailuyrityksen työhyvinvointi. Laatutoni, 13.
- Lüthje, M. 2005. Se mukava maaseutu siellä jossain. Maaseutumatkailu kokemusten, mielikuvien ja markkinoinnin kohteena. Rovaniemi: Lapin yliopistopaino.
- Matkailun edistämiskeskus. VisitFinland, 2009. Suomalaisen hyvinvointimatkailun kehittämissstrategia kansainvälisillä markkinoilla 2009-2013.
- Mustonen, R. 2011. Oivalla maaseudun onni. Kantri kesäkuu 2011, 13-15.
- Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2009. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: WSOY
- Puustinen, A. & Rouhiainen, U-M. 2007. Matkailumarkkinoinnin teorioita ja työkaluja. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Rouhiainen, U-M. 2006. Matkailuyrittäjän maamme- kirja. Helsinki: Edita.
- Suontausta, H., & Tyni, M. 2005. Wellness- matkailu: Hyvinvointi matkailun tuotekehityksessä. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Toikko, T. & Rantanen T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Näkökulmia kehittämissprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy.
- Verhelä, P. & Lackman, P. 2003. Matkailun ohjelmapalvelut. Porvoo: WS Bookwell Oy.
- Vilkkä, H. 2006. Tutki ja havainnoi. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.

Vuorinen, T. 2010. Saunajoogaan, Jorma! Ilta-sanomat 4.12.2010, 30.

Sähköiset lähteet

Helsingin kaupungin matkailustrategia 2009-2012 seurantaraportti. Viitattu 21.10.2011.
<http://www.visithelsinki.fi/loader.aspx?id=2ccb7c10-278d-427d-b59f-8e00f46e3e2a>

Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus 2009. Elämyskolmio. Viitattu 09.12.2009.
<http://www.leofinland.fi/index.php?name=Content&nodeIDX=3615>

Julkaisemattomat lähteet

Blomqvist, Å. 2009. Studio 55. 6.2.2009. Tanssien läpi elämän. MTV3.

Lühr, M. 2010. Opinnäytetyöbrief 15.4.2010. Helsingin kaupungintalo. Helsinki

Kuvat

Kuva 1: Tanssiessa kunto kohenee ja mieli kevenee 14

Kuva 2: Tutkimuksen kenttätöitä..... 23

Kuviot

Kuvio 1: Elämiskolmio (LEO 2009) 16

Taulukot

Taulukko 1: SWOT Lavatanssikulttuurin hyödyntäminen hyvinvointimatkailussa..... 28

Liitteet

Liite 1. Lavatanssikulttuurin kantava voima on yhteisöllisyys	40
Liite 2. Lavatanssit -väline turistin seitsemään ikävään	41

Liite 1. Lavatanssikulttuurin kantava voima on yhteisöllisyys

Eri tahoilla on paljon ollut puhetta suomalaisen lavatanssikulttuurin hiipumisesta. Uhkakuvina pidetään sitä, että ainoastaan pariskunnat ja paikalliset käyvät tansseissa ja sitä, että toimijoita ei saada yhteistyöhön. Ilman toimijoita ei ole tansseja ja sinkkuja ei kiinnosta jos he eivät pääse tanssimaan ja jos vieraita ihmisiä ei saada tansseihin, oikeanlainen jännite puuttuu. Tosiasia näyttää olevan kuitenkin se, että aktiivisuutta ja intoa kulttuurin ylläpitämiseksi löytyy edelleen paljon. Menetelmät ovat vain ajan myötä muuttuneet erilaisiksi.

Ennen tanssilavojen ylläpitämiseen riitti valtavasti talkooväkeä. Tanssinharrastajiakin löytyi nykyistä enemmän, koska vapaa-ajan viettomahdollisuuksia ja aikaa oli rajallinen määrä nykyaikaan verrattuna. Lavojen määrä on vähentynyt noista ajoista ja nyt suurimpia huvikeskuksia pyöritetään täysin bisnesperiaatteella. Se mikä merkitsee, on raha. Pienempiä lavoja pyöritetään talkoovoimin. Esimerkiksi monet urheiluseurat rahoittavat lavoista saatavilla tuloilla toimintaansa.

Tanssien järjestäminen ei enää toimi niin, että tilataan orkesteri, laitetaan ilmoitus ilmoitustaululle ja lehteen ja katsotaan saapuuko paikalle ketään. Tanssitoiminnan virkistämiseksi on otettu käyttöön uudet menetelmät. Yhteistyön merkitys ja sen ymmärtäminen ja voimavarojen yhdistäminen ovat pääosassa. Seuratyötä tehdään Suomessa paljon eri aloilla ja moni suomalainen hyötyy siitä jollakin tapaa. Seuratoiminta on seurallista ja yhteenkuuluvuuden tunnetta lisäävää. Yhdessä tekeminen ja ryhmään kuuluminen ovat tärkeitä asioita. Seuratoiminnan jäsenet saavat itseluottamusta ja pääsevät kehittämään mielekkäiltä tuntuvia asioita. Monille yhteisen harrastuksen parissa touhuaminen ja yhteiseen hiileen puhaltaminen on pääasia.

Yhdistystoimintaan ja sitä myötä tanssikulttuurin elpymiseen kiinnittää huomiota myös Lahti (2011, 18), joka kertoo kulttuuri- ja urheiluministeri Stefan Wallinin osoittautuvan lavatanssikulttuurin puolestapuhujaksi. Hänestä lavatanssit ovat aina kuuluneet oleellisesti suomalaiseen kulttuuriin ja ennen olleet ainoa tapa tavata toisen sukupuolen edustajia. Lisäksi hän painottaa lavatanssikulttuurin olevan yhteisöllinen ja osallistava traditio, jota ilman suomalaisten olisi käynyt kalpaten. Iskelmä- ja tanssimusiikin hän puolestaan sanoo toimivan koko kansakunnan tulkkina ja vaikuttavan syvälle suomalaisten tunteisiin.

Liite 2. Lavatanssit -väline turistin seitsemään ikävään

”Turisti matkustaa, koska hän haluaa tyydyttää syvällä sielussaan olevia todellisuuksia, täyttää mustia aukkoja: arkista ikävystymistä, salaisia intohimoja ja fantasioita, alitajuisia velvoitteita tai unelmien maisemia. Kun turisti lähtee matkalle, hän matkustaa omalle oudolle kartalleen, jossa on myös jotain tuttua. Matkalla turisti voi päästä kosketuksiin ihmiskunnan yhteisten myyttien kanssa, osallistua suurelle seuramatkalle ja päästä perille. Turisti haluaa kohdata toisia ihmisiä sekä itsensä. Hän tarvitsee matkakumppaneita ja oppaita. Turisti yrittää opetella vuorovaikutusta, joka on ihmistaidoista vaikeimpia.” (Rouhiainen 2006, 273.)

1. Paratiisin ikävä

Turisti kaipaa onnelliseen, huolettomaan ja rauhaisaan paikkaan, jossa voi kohdata kaltaisen sa. Tämä ikävä on verrattavissa koti-ikävään. Suomi on suomalaiselle mielenmaisema ja suomalaisten suhde luontoon on todettu. Rakkaus kotimaahan, Suomen puhdas luonto, puinen tanssilava, kaunis kesä-ilta ja yhteen sointuvat askeleet voivat luoda puitteet tähän. Tanssilava on oma fantasiamaailma, ikään kuin paikka ”jossain”.

2. Satumaan ikävä

Turisti ikävöi vanhaa hyvää aikaa ja se saa elämän tuntumaan keveämmältä. Turisti haluaa palata lapsuuden muistoihin tai nuoruuden kokemuksiin ja saada näin tyydytettyä nostalgisia tarpeita. Tämä ikävä pitää sisällään halua nauraa aidosti, leikkiä, eläytyä satuihin ja tarinoihin sekä hullutella ja hassutella. Lisäksi vanhan kansan viisaus ja tiedonsiirto sukupolvelta toiselle ovat tässä ikävässä keskeisessä asemassa. Entisaikaan tanssi-innustus saatettiin saada kodinperintönä, kun vanhemmat kävivät kovasti tansseissa. Kotona mahdollisesti tanssittiin 'lauantain toivottujen' soidessa ja opeteltiin tanssiaskelia tai ehkä lapsuusmuistoissa radio oli aina auki. Lavatanssit tuovat siis muistoja ja tarinoita mieleen, niistä puhutaan etukäteen ja muistellaan jälkikäteen. Vanhat tanssilavat voisivat kertoa tuhansia tarinoita kohtaamisista, jos osaisivat. Nämä muistuttavat ajasta, jolloin maailma vielä oli hyvä paikka.

3. Taiteiden ikävä

Taiteiden ikävä ajaa turistia hakemaan vastapainoa arkielämän levottomuudelle ja raadollisuudelle. Turisti etsii aidoksi koettua, harmonista ja jopa pyhää kokemusta. Turisti hakee yhteyttä tosiolevaiseseen aikaan, jossa ihminen ei kuvittele hallitsevansa maailmaa järjen avulla. Taide voi olla musiikin harmoniaa ja pyrkiä pinnan alaiseen todellisuuteen, jossa aika on ikään kuin pysähtynyt ja jäljelle jäänyt nostalginen kauneus ja ripaus melankoliaa. Tanssilavalla aika ikään kuin pysähtyy ja tanssi on silkkää taidetta. Tango soi ja se on melankolista, mutta samaan aikaan nostalgisen kaunista. Taiteen ottamisella mukaan matkailumarkkinointiin, olisi paljon kysyntää.

4. Levon ikävä

Turisti ikävöi lepoon. Hän on väsynyt oravanpyörään, kiireeseen, kilpailuun, kateuteen ja kovaan stressitilaan. Turisti kaipaa kokonaisvaltaista hyvinvointia, terveellistä elämää ja enemmän energiaa. Hän haluaa päästä taakoistaan ja pahasta olostaan lepoon ja rentoutumiseen. Lavatanssit tarjoavat mahdollisuuden kehon ja mielen hyvinvointiin, yhteisön turvaan ja läheisyyteen, arkihuolien häipymiseen, valoon ja lämpöön.

5. Löytöretkien ikävä

Turistia kiehtovat koskemattomat seudut. Hän on utelias ja seikkailunhaluinen, joka haluaa päästä outoihin paikkoihin, saada uusia kokemuksia, kokeilla uusia asioita ja tutustua vieraiisiin oloihin ja etsiä mielihyvää. Turisti haluaa rikkoa rajoja, kokea ja oppia uutta, nähdä enemmän, seikkailla, tuntee itsensä vapaaksi ja villiksi. Hän haluaa pois tutusta ja turvallises-ta, uuteen maailmaan, elämään uusia seikkailuja. Turisti kaipaa, että voi elää tilanteen mukaan ja tehdä niin kuin itsestä hyvältä tuntuu. Löytöretkien ikävää poteva ei tahdo valmistakkaa, täydellistä lomapakettia, seuramatkaa, eikä ole kiinnostunut massakohteista ja niiden tyypillisistä nähtävyyksistä muine turisteineen. Häntä kiinnostaa aito kulttuuri ja itse oman ohjelman järjestäminen, etsiminen ja löytäminen. Lisäksi hän haluaa sulautua vallitsevaan elämänmenoon, perinteisiin, musiikkiin, tanssiin ja kaikkeen. Hän haluaa olla maassa maan tavalla, nauttia paikallisia ruokia aidossa ympäristössä ja saada uusia ulottuvuuksia. Turisti menee uteliaisuudesta ja seikkailumielellä lavatansseihin. Hänellä on saattanut olla mielikuva entuudestaan, mutta hän yllättyy.

6. Rakkauden ikävä

Kaikki tarvitsevat rakkautta, toisen ihmisen lämpöä ja kosketusta. Turisti odottaa lomaltaan romantiikkaa. Unelmaprinssin tai -prinsessan haave elää jokaisessa. ”Suomen pimeät talvet ja valoisa kesät sopivat romantiikkaan. Suomalaisten kulttuuri suosii lempeä, lavatansseja har-rastetaan kesäisin ja talvisin hiihtokeskusten ja ravintoloiden parinetsintäriitit ovat kuumim-millaan. Lapin talven vetovoiman sanotaan perustuvan kolmeen kovaan v-kirjaimeen: valssiin, viinaan ja vispilänkauppaan. Suomessa voivat sekä miehet että naiset tasapuolisesti tehdä tanssiinkutsuja ja muitakin ehdotuksia. Kulttuurissamme onni suosii rohkeaa.” (Rouhiainen 2006, 277.)

7. Kuolemattomuuden ikävä

Ihmiset ovat aina ikävöineet ikuisen elämän perään, käyneet pyhiinvaelluksella ja karkotta-neet kuolemaa. Ihmisen tarpeet muuttavat muotoaan, kokemukset, elämykset ja koko elämä muuttavat arvomaailmaa ja elämän tärkeysjärjestystä.

Paljon asioita tapahtuu ihmisen pään sisällä. Tarvitaan aikaa kokemiseen ja henkistä tilaa. Ihmiset haluavat huolehtia itsestään, haluavat että on hyvä olla, että elämän osaset ovat tasapainossa ja että elämällä on sisältöä.

Täällä Suomessa asiat ovat niin hyvin, tulee ehkä halu nähdä ja kokea se, etteivät ne ole. Turisti haluaa selviytyä, oppia nöyryyttä, avata silmänsä ja oppia arvostamaan. Kohteessa on oltava sitä jotain, eksotiikkaa ja kontrastia. Pitää olla mahdollisuus nousta arjen yläpuolelle. Pitää olla merkityksiä. Jatkuva oppimisen halu ohjaa ja sitä haluaa kohdata itsensä ja elämän. Moni ehkä haluaa että vanhana sitä jo näkee, että kellä on paljon kerrottavaa ja merkityksiä.